

ŽELEZAR

JESENICE, 16. oktobra 1965
LETO VII

Poštnina plačana v gotovini
Številka 42

17. seja delavskega sveta

Na 17. redni seji delavskega sveta železarne, ki je bila v petek, 8. oktobra, so razpravljali o pravilniku za premiranje materialnih prihrankov, potrdili prednostno listo za razdelitev stanovanj in razpravljali še o poročilih oziroma predlogih gospodarske komisije za disciplinske komisije železarne.

Prednostno listo za razdelitev stanovanj so potrdili z vsemi pripombami in dopolnitvami, ki jih je na seji delavskega sveta predložila stanovanjska komisija na podla-

gi pritožb članov delovne skupnosti oziroma sindikalnih odborov. Obenem so naročili stanovanjski komisiji in upravi podjetja, da pripravita za eno prihodnjih sej najpozneje pa do konca leta, celotno stanovanjsko problematiko, predvsem pa problematiko nadaljnje gradnje stanovanj, način in vire financiranja. To morata napraviti že v zvezi z novimi predpisi o upravljanju, amortizaciji in vzdrževanju stanovanj.

Na predlog sektorja za ekonomiko, upravnega odbora in komisije za nagrajevanje so na tej seji sprejeli pravilnik o premijah na materialnih

prihrankih in sklenili:

1. Predloženi sistem priznavanja stimulacije za prihranke na materialu delavski svet potrdi s tem, da delovne enote priznana sredstva delijo v razmerju 50 % za osebne dohodke in 50 % za sklade.

2. Tistim delovnim enotam, ki s svojimi osebnimi dohodki ne bi dosegle povprečja gibljivega dela železarne, lahko upravni odbor odobri, da izkoristijo sredstva sklada tudi za osebne dohodke. Prav tako so pooblastili upravni odbor, da operativno rešuje vprašanja, ki se bodo pri praktičnem izvajanju premijskega pravilnika pokazala.

3. Službe, ki jih navaja tekst pravilnika, morajo prevzeti izvajanje, izračunavanje, nadzor in evidenco.

4. Oddelek za nagrajevanje in sektor za ekonomiko morata do konca novembra 1965 predložiti analizo tistih premij, ki že obstojajo in predložiti tudi morebitne spremembe zaradi njihovega prilagajanja sprejetemu sistemu premiranja.

5. Delavski svet je naročil odgovornim službam, da za elektrodni oddelek in hladno valjarno ter žičarno (žarilnico) najdejo ustrezne osnove za formiranje premij in jih predložijo upravnemu odboru, ki je pooblaščen, da za to stvar dokončno uredi.

6. Delovne enote naj čim prej pripravijo in sprejmejo interne pravilnike za notranjo delitev sredstev, ki jih bodo dosegli s premijami.

7. Pravilnik o premiranju materialnih prihrankov velja za vse delovne enote od 1. oktobra 1965, razen za prihranke na koksu pri plavžih, za katere velja pravilnik že od 1. septembra 1965 naprej. Stimulacijo za prihranke v 1965. letu morajo računati (nadaljevanje na 2. strani)

11. seja upravnega odbora

V ponedeljek, 11. oktobra, je imel upravni odbor železarne 11. redno sejo, na kateri so razpravljali o predlogu količinskega načrta za 1966. leto ter o prodajni politiki v zvezi s tem načrtom, o ukinitvi proizvodnje varjenih cevi in povečanju proizvodnje oploščenih elektrod ter o tekočih vprašanjih.

S količinskim načrtom za leto 1966, prav tako pa s prodajno politiko v prihodnjem letu, se je upravni odbor strinjal oziroma ga je potrdil kot osnovo za zaključevanje prodaje. Količinski načrt, ki že upošteva valjarno na Beli, je zato nekaj višji kot je bil lansko leto in na podlagi sedanjih povprečnih prodajnih cen predvideva realizacijo preko 73 milijard dinarjev, bomo na podlagi rezultatov zaključevanja še popravili in dopolnili. Tako popravljenega in dopolnjenega bo potem upravni odbor posredoval delovnim enotam in delavskemu svetu železarne.

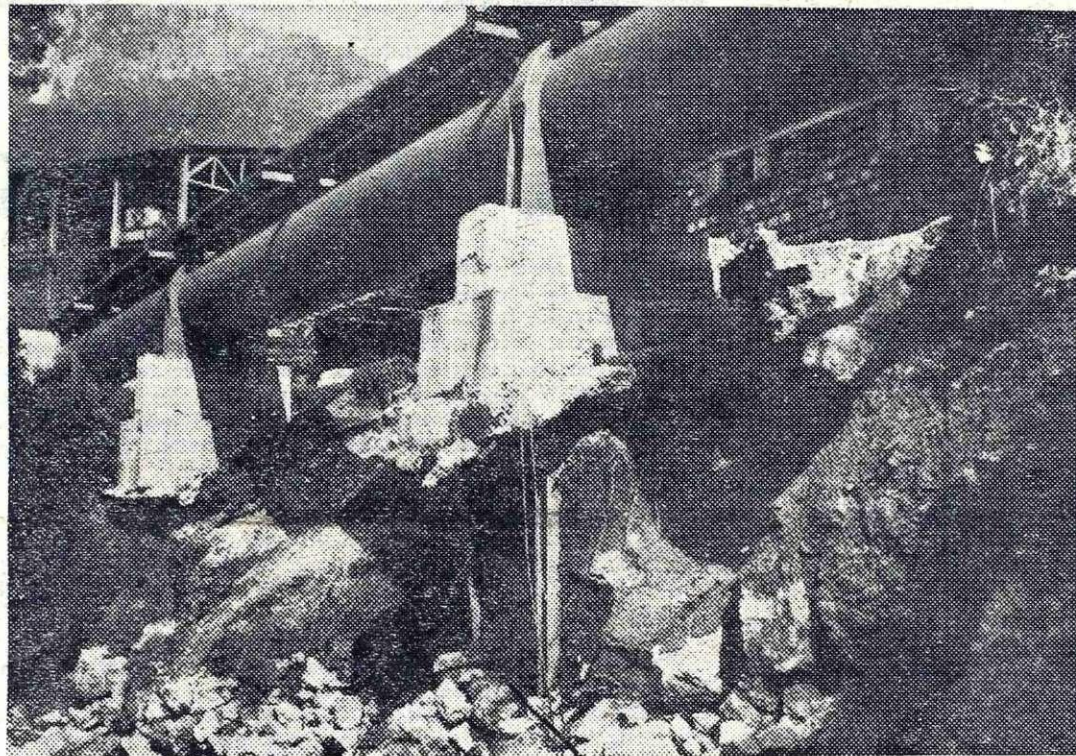
Predlog za ukinitve proizvodnje varjenih cevi, o katerem so razpravljali na seji upravnega odbora, vsebuje naslednje glavne točke:

1. V cevarni bodo postopoma ukinili proizvodnjo črnih varjenih cevi, tako da bo ta proizvodnja prenehala po predvidevanju ob koncu prvega polletja 1966, ko bo pričela z rednim obratovanjem steckel proga.

2. Namesto tega bodo uvedli proizvodnjo hladno oblikovanih profilov s sedanjimi oblikovalnimi stroji.

3. Proizvodnjo pocinkanih cevi bodo še naprej obdržali s tem, da bodo vložek (črne varjene cevi) nabavljali v železarni Sisak.

4. Skladno z drugo etapo naše rekonstrukcije, ki daje (nadaljevanje na 2. strani)

Takole je ob letošnji poplavi Sava spodkopala cevovod na Belško polje

Zakaj tako netočno obveščanje javnosti

V 41. številki »Komunist« z dne 8. oktobra 1965 je Bojan Zavašnik pod naslovom »Reformo bodo dobojevali v železarni« opisal razmere v martinarni naše železarne. Ker vsebuje članek več netočnosti, želimo na kratko pojasniti, kako je dejansko z zadevami, ki jih tov. Zavašnik obravnava.

Poudarja, da so mu vse to pripovedovali komunisti martinarji, zato je še bolj prav, da popravimo, kar je treba. Ne vemo sicer, ali gre za pomanjkljivo obveščenost članov našega kolektiva ali za nesporazum oziroma napačno razumevanje pisca. Mnogo zastavljenih vprašanj smo namreč v naši železarni že začeli intenzivno in odločno reševati pred njegovim obiskom na Jesenicah. Nekaj pa je celo takih netočnosti, ki postavljajo naš kolektiv v zelo čudno luč.

Tako lahko zapišemo, da v naši železarni odločno rešujemo vprašanje odsotnosti z dela. Prav tako poteka že nekaj časa v obratih akcija, da bi bili strokovni sodelavci zaposleni na vseh treh izmenah in so v številnih obratih to tudi izvedli. Res je, da nova ASEA električna peč na začetku obratovanja ni imela naprave za odpravljanje, res je pa tudi, da je bila prav v času, ko je tov. Zavašnik obiskal naše podjetje, naprava v montaži in zdaj že obratuje. Sicer s tem nismo v celoti odpravili odvečnih količin dima, prav gotovo pa smo stanje precej izboljšali. Najbolj idealno bi sicer bilo, da bi naprava začela obratovati vzporedno s pečjo, vendar takrat za to ni bilo dovolj sredstev. Tudi skladišča za surovine niso tako neurejena, res pa je, da so bile vseskozi težave s prostorom. Sedaj, ko so nehali obratovati plinski generatorji, pa bo dovolj prostora tudi za vskladiščenje legur in drugih surovin.

Glede splošne in strokovne izobrazbe martinarjev pa naslednje: v naši martinarni je zaposlenih 518 delavcev, od katerih po personalni kartoteki ni nihče nepismen. To se pravi, da so ob sprejemu v železarno imeli v delovni knjižici vpisano, da so pismeni. Psihologa pa sta ugotovila s preizkusom 17 nepismenih, torej so bili podatki v delovni knjižici lažni. Morda pa jih je celo več. Poudarimo naj, da so bili vsi ti nepismeni

delavci sprejeti na delo pred več kot dvema letoma, ker v zadnjih dveh letih mora prav na osnovi teh izkušenj vsak na novo sprejeti delavec že na sprejemu posebej dokazati pismenost. Kadrovskega sektorja ima že predviden tečaj za nepismene člane našega kolektiva, ki ga bo nujno moral izvesti. Pa še o strokovnem izobraževanju. Prav za martinarje je bilo organiziranih že več strokovnih tečajev, žal pa jih ne moremo pohvaliti glede obiska. Torej tako malo pozornosti le ne posvečamo strokovnemu izobraževanju. Poleg tega pa v zadnjem času sprejmejo v železarno le delavca, ki lahko dokaže, da je končal 6 razredov osnovne šole.

Navedli smo že, da ima martinarna 518 zaposlenih. Od tega skupnega števila je 11 uslužbencev in sicer 4 administrativni uslužbenec in 7 strokovnih sodelavcev. Odkod torej piscu trditev, da pride »en uslužbenec na tri delavce«. Kolikor vemo, so martinarji celo poudarili, da v njihovem obratu ni preveč administrativnega osebja in da s tem nimajo nobenih težav. To se iz navedenih podatkov tudi lepo vidi, saj pride en administrativni uslužbenec na več kot 129 delavcev.

Tudi stanovanjsko vprašanje naša železarna rešuje dokaj uspešno. Res pa je, da število prošelj oziroma kandidatov za stanovanja vedno precej presega naše možnosti pri gradnji stanovanj. Vendar pričakujemo, da bomo v prihodnjih letih s še bolj številno stanovanjsko gradnjo ta problem še bolj omilili.

Poskušali smo prikazati resnično stanje v naši železarni, ker ne moremo dovoliti, da bi nekdo tako neodgovorno obveščal javnost o zadevah v popolnoma drugi luči. Prav gotovo bi se lahko ob vsakem vprašanju razpisali še precej bolj na široko in še bolj osvetlili prizadevanja za rešitev perečih vprašanj, tudi drugih in ne samo navedenih, ki so posebno v zadnjem času zelo vidna. Kot navaja pisec članka, prav akcijski program vsebuje naloge, s katerimi naj bi izboljšali v celoti naše poslovanje in trdno smo odločeni, da ga bomo uresničili. Seveda pa mora pri tem sodelovati sleherni član našega kolektiva, ker »reformo BOMO dobojevali v železarni«.

Nadaljevanji s l. str.

17. seja DS

pri posameznih premijah na osnovi rezultatov, doseženih v naslednjih obdobjih:

za četrtletne premije v času od 1. 10. do 31. 12. 1965

za polletne premije v času od 1. 7. do 31. 12. 1965

za letne premije pa v času od 1. 1. do 31. 12. 1965

Do prihodnje seje delavskega sveta železarn morajo odgovorne službe in komisija za nagrajevanje predložiti celotno problematiko osebnih dohodkov v valjarnah in predelovalnih obratih.

V nadaljevanju seje so člani razpravljali še o poročilu gospodarske komisije in na podlagi njenih predlogov sklepani:

1. Metalurškemu inštitutu v Ljubljani se odobri garancijska izjava železarn za najetje premostitvenega kredita v znesku 10 milijonov dinarjev.

2. Od občinskega stanovanjskega sklada bomo odkupili 20-stanovanjski stolpič, ki ga gradi SGP »Sava« na Plavžu. Stolpič bo po predvidevanjih dograjen in vseljen v prihodnjem letu. Sedanja predračunska vrednost skupaj s komunalnim prispevkom znaša 95.626.580 dinarjev.

Stolpič bomo odkupili pod naslednjimi pogoji:

50 % vrednosti bomo vplačali najpozneje do vselitve, za 50 % vrednosti pa bomo najeli pri občinskem stanovanjskem skladu posojilo z odplačilno dobo 20 let in 2 % obrestno mero.

3. Delavski svet je odobril podaljšanje roka za oddajo 9-mesečne bilance do 31. oktobra tega leta.

4. Sprejeli so na znanje analizo realizacije prodaje po delovnih enotah in ugotovili, da večina delovnih enot odstopa od predvidene v minus. Zato so zadolžili upravni odbor, da podrobneje analizira stanje realizacije in o tem poroča na eni prihodnjih sej. Delovnim enotam pa so priporočili, da podvzamejo vse mogoče ukrepe in odpravijo negativne postavke v realizaciji prodaje do konca leta.

Na tej seji je delavski svet prvič po izidu novega zakona o delovnih razmerjih razpravljalo o pritožbah sodelavcev na kazen z izključitvijo iz delovne organizacije, ki so jo izrekli delavski svet delovnih enot. Na predlog disciplinske komisije ter na podlagi razprave in zagovora pri zadetih so s tajnim glasovanjem zavrnili pritožbe na izključitev tov. Šerifu Čejvano, viču iz šamotarne, Aleksandru Matušu in Viktorju Pušarju iz hladne valjarne in žičarne.

11. seja UO

poudarek finalizaciji proizvodnje, bodo analizirali smotrnost nabave visokofrekvenčnega elektrovirne agregata za varjenje zaprtih profilov iz visoko

vrednih jekel.

5. Z ukinitvijo proizvodnje varjenih cevi bodo pridobili na prostoru, katerega pa bodo izkoristili za povečanje proizvodnje oploščenih elektrod s tem, da bodo tam postavili novo stiskalnico EP-10, ki so jo že nabavili.

Ce primerjamo dohodek pri sedanjem stanju cevarne in elektroodnega oddelka z dohodkom, ki ga bomo dosegli po preusmeritvi proizvodnje, dobimo razliko za približno 700 milijonov v korist preusmerjene proizvodnje. Predlog tudi predvideva način nagrajevanja v prehodnem obdobju in točno rešitev kadrovskega vprašanja.

Upravni odbor je menil, da je predlog dober, da zaradi preusmeritve proizvodnje nihče ne bo prizadet, pridobili pa bomo 700 milijonov dohodka in je zato predlog sprejel s tem, da o njem še razpravljajo samoupravni organi cevarne in ga preko gospodarske komisije posredujejo delavskemu svetu železarn v potrditev.

Med tekočimi vprašanji, ki jih je upravni odbor reševal v nadaljevanju seje, so samo takšna vprašanja, katera mora potrditi oziroma o njih odločati delavski svet železarn in bomo naše bralce o njih obvestili takrat, ko jih bo obravnaval delavski svet.

Zahvala

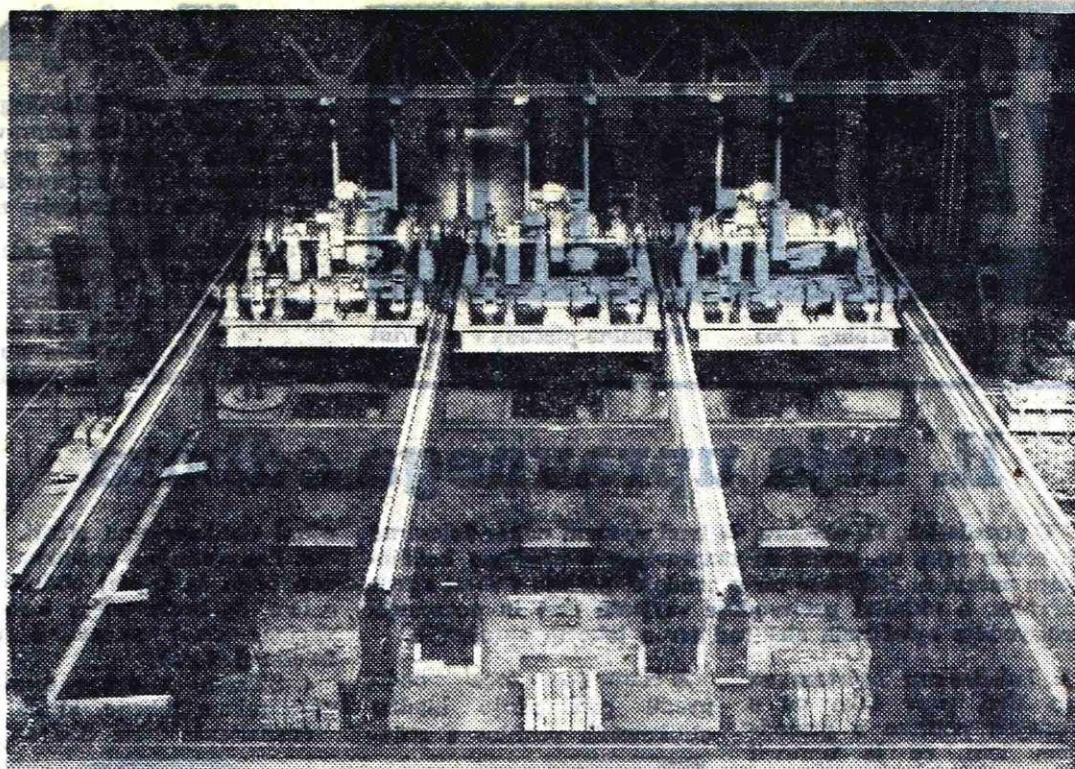
V septembru sem prežela letni dopust s svojim možem Matijem Matanovičem v počitniškem taboru železarn v Biogradu. Pri kopanju je mojega moža zadela srčna kap in je umrl. Dopustniki v taboru, posebno pa še upravni tov. Platner in poveljnik poklicne gasilsko-reševalne čete tov. Gregor Novak, ki se je prav takrat mudil v Biogradu, so mi nudili vsestransko pomoč, za kar se jim prisrčno zahvaljujem.

Fračiška Matanovič
Kranjska gora 112

Obvestilo

V marcu 1965 je M. S. pobiral po Jesenicah prostovoljne prispevke s pretvezo, da gredo v korist Gorske reševalne službe. Nabral je preko 18.000 dinarjev. Ker se je z denarjem hotel sam okoristiti, mu je bil zasežen. V kolikor je bilo podatkov, smo nekaj denarja že vrnili oškodovancem, na tukajšnji postaji milice pa je ostalo še 6.105 dinarjev. Zato pozivamo vse, ki so dajali prostovoljne prispevke za GRS v marcu letos in denarja še niso dobili vrnjenega, da se zglasijo na tukajšnji postaji milice. Največ denarja je bilo nabranega na Cesti maršala Tita št. 75 in 76.

POSTAJA MILICE
JESENICE

Globinska peč v novi bluming valjarni na Belškem polju

DE šamotarna

ZA VECJO VARNOST

Delavski svet šamotarne je na svoji seji dne 7. oktobra razpravljala tudi o težki obratni nesreči ter o tehnično varnostnih ukrepih ter vzdrževanju. Z rezultati preiskave že omenjene nesreče je član DS seznanil obratovodja in povedal, da je za posledicami te nesreče ponesrečenec tudi umrl. Pri preiskavi niso mogli točno ugotoviti, kako je prišlo do nesreče, ker sta bili v tem trenutku v bližini zaposleni le dve sodelavki, ki pa sta šele ob krik ponesrečenega videli, da ga je zagrabil požar v spodnjem delu stiskalnice.

Delavski svet šamotarne je pohvalil sodelavko. Safeto Rakovič, ki je ob klicih na pomoč takoj ugotovila stiskalnico in s tem preprečila še težjo nesrečo.

V zvezi s tehnično varnostnimi ukrepi je predsednik delavskega sveta šamotarne opozoril, da je treba opraviti pregled vseh delovnih mest in strojev in pripomnil, da naj bo pregled temeljito opravljen. Potrebni bodo tudi morebitni predlogi, v kolikor že sedaj ni storjeno vse potrebno za zaščito. Predlagali so tričlansko komisijo, ki naj opravi pregled. Pri pregledu mora sodelovati tudi delovodja oddelka, vodja električarjev in vodja ključavničarjev v obratu. Hkrati bodo vabili tudi varnostnega tehničarja skupine obratov. Razen pregleda in zaščite strojev je treba namestiti oziroma obnoviti opozorilne table, ker menijo, da jih je premalo in tudi niso postavljene na vidljivih mestih. Komisija za pregled in zaščito strojev mora svoje delo opraviti do 15. novembra ter o svojem delu poročati na seji delavskega sveta.

Razprava o vzdrževanju je pokazala vrsto slabosti in opozorila na slabo vzdrževanje posameznih strojev, kar se že odraža pri sami proizvodnji. V obratu primanjkuje treh ključavničarjev in ugotavljajo, da za razna nujna popravila ne dobivajo dovolj pomoči od centralnih vzdrževalnih obratov. Tudi nadzor nad izvajanjem remonta in pregled popravila ni zadovoljiv in predlagajo, da naj centralni vzdrževalni obrati tej problematiki posvečajo večjo pozornost. Tako bi izboljšali sedanjo povezavo z mehanično delavnico kot centralo in obratnimi ključavničarji. Ker imajo na razpolago premalo ključavničarjev, ob nedeljah in drugih prostih dnevih strojev ne pregledajo in se zaradi tega stanje strojev vedno bolj slabša. Delavski svet šamotarne tudi meni, da se bo z reorganizacijo vzdrževalne službe v železarni stanje verjetno izboljšalo.

Pri okvari rotorja ekshavatorja razpršilnih naprav je bilo ugotovljeno, da varjenje,

ki ga je opravilo podjetje »Ventilator« iz Zagreba, ni bilo strokovno izvršeno. Že omenjeno podjetje je rotor izdelalo in tudi dobavilo. Zvar bodo slikali in analizirali na raziskovalnem oddelku ter poslali podjetju »Ventilator« ustrezno reklamacijo.

Skladno s sklepom, ki ga je sprejel DS železarn, je treba poostriži kriterije za kvaliteto in s tem seznaniti preko seminarjev vkladalce in izkladalce opeke.

Delavski svet šamotarne je sprejel predlog, da družini pokojnega Romana Lebana odstopijo 2 % od skupnega gibljivega dela. V zvezi z pravico na seminarju za vodilne delavce in za predsednike delavskih svetov DE, da naj bi zaposlene žene imele pravo vsako prvo soboto v mesecu, so se s predlogom strinjali, vendar bodo o predlogu sklepali še prej na delavskem svetu železarn.

-aR

Iz jugoslovanskih železarn

RUDNIK IN ŽELEZARNA VAREŠ

V železarni Vareš so v avgustu dosegli najboljše uspehe v metalurških obratih. V livarni so presežili plan za 26 %, na plavžih pa za 17 %. Posebno razveseljivo je proizvodni učinek pri belem železu. Izdelali so 5.504 tone belega grodja, kar je rekordna enomesečna proizvodnja. V tretji dekadki meseca so dosegli dnevno proizvodnjo 197 ton, kar je zelo blizu programirani zmogljivosti. Če upoštevamo, da so ta rezultat dosegli v obdobju, ko so zmanjšali zastoje na najmanjšo

možno mero, lahko zaključimo, da so možnosti za povečanje proizvodnje belega grodja zelo realne pod pogojem, da bo kvaliteta surovin izenačena, da bo nadzorovanje boljše in da bodo upoštevali predpise o rednem vzdrževanju naprav. Zahvaljujoč kontinuiranemu delu obeh peči so dosegli z ozirom na plan zelo ugoden odnos med kvalitetskimi vrstami ob nizki porabi koksa. K temu je doprinesla dobra kvaliteta rude, kakor tudi obogatitve vsipne mešanice s kovinskim dodatkom.

Vsem družbenim in političnim organizacijam v občini

Novi odnos v našem gospodarskem sistemu narokuje vsem državljanom in gospodarskim organizacijam, da se čim bolj aktivno vključijo v gospodarjenje, ki bo osnovano na trdnjših ekonomskih in družbenih pogojih.

Vse to zahteva polno prizadevanje slehernega, naj si bo na področju proizvodnje ali potrošnje. Pri potrošnji seveda izstopajo družbene in politične organizacije glede porabe družbenih sredstev.

Občanom je znano, da se pripravlja rebalans občinskega proračuna, o katerem bo razpravljala Skupščina občine Jesenice na prvi prihodnji seji. Jasno je, da občinski proračun ne more biti odraz želja, temveč pokazatelj ekonomske moči komune.

Zaradi tega Izvršni odbor Občinskega odbora SZDL opozarja vse družbene organizacije, da kolikor morejo varčujejo s sredstvi, ki jih imajo na razpolago za svojo dejavnost in se aktivno vključijo v dosledno izvajanje novih gospodarskih ukrepov. **VARČEVANJE S SREDSTVI NAJ SE ODRAŽA V VSEM POSLOVANJU IN SEVEDA TUDI PRI RAZNIH KONFERENCAH IN OBČNIH ZBORIH.**

Na občnih zbora in konferencah je treba predvsem analizirati opravljeno delo in poiskati boljše oblike dela. Pri tem se moramo zavedati, da je sodelovanje v družbeno-političnih organizacijah častno delo, za katerega ne moremo in ne smemo zahtevati denarnih nadomestil ali drugih ugodnosti. Zato naj bodo tudi občni zbora in konference izvedene z najmanjšimi reprezentančnimi stroški, delegatom pa je treba povrniti le dejanske stroške.

Z vsestranskim razumevanjem in s sodelovanjem nas vseh pri varčevanju z družbenimi sredstvi bomo pripomogli k izpolnjevanju nalog, ki jih predvidevajo novi gospodarski ukrepi.

IZVRŠNI ODBOR OBČINSKEGA ODBORA SZDL JESENICE

Proizvodnja v septembru

Železarna Jesenice je v septembru izpolnila operativni načrt skupne proizvodnje s 100,1 %, načrt blagovne proizvodnje pa le s 93,5 %. Finančnega načrta v septembru nismo izpolnili, načrt izvoza izdelkov pa smo presegli.

V TALILNICAH so operativni načrt skupne proizvodnje presegli za 6,1 %. Operativnega načrta niso dosegli na elektro peči, v livarni in opekarni. Plavž je obratoval dobro. Martinarna je tudi v tem mesecu obratovala samo s petimi pečmi. Elektropeč ni izpolnila predpisanega programa zaradi redukcije električne energije (ASEA peč 104 ure) zaradi nizke napetosti električnega toka, delno zaradi pomanjkanja kisika in neprimerne starega železa. V sivi valjarni niso izpolnili načrta zaradi izdelovanja večjih količin kokila OK 205 (gamsi), kar pomeni manjšo povprečno težo.

V VALJARNAH so operativni načrt skupne proizvodnje izpolnili samo z 92,7 %. Težka proga je nadaljevala z rednim letnim remontom. Imeli so zelo visok odstotek zastojev in to mehanskih in elektro. Srednja in lahke proge pa niso izpolnile načrta zaradi okvare visokotlačnega cevovoda in delno zaradi valjanja večjih količin elektro kvalitete, ki zahtevajo po tehnološkem procesu daljši pro-

ces adjustiranja. Lahke proge so obratovala samo na dve izmeni, Žična valjarna tudi ni izpolnila načrta zaradi podaljšanja remneta za štiri dni, popravila vodne turbine (okvara glavnega ležaja) in drugih nepredvidenih zastojev. Tudi v valjarni 2400 niso izpolnili načrta zaradi zastojev na progi in popravila krožne peči. V valjarni 1300 so izpolnili načrt, pocinkovalnica pa je zopet pričela obratovati na tri izmene.

V PREDELOVAL. OBRATIH niso izpolnili predpisanega načrta v žičarni in žeb-

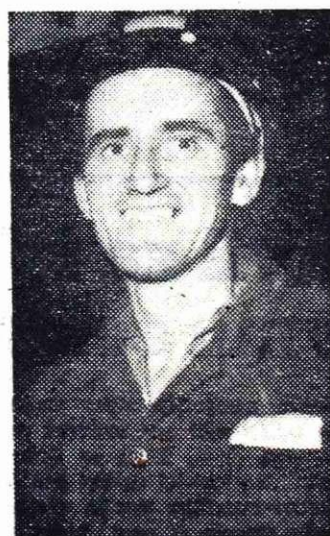
ljarni, medtem ko so operativni načrt skupne proizvodnje izpolnili 99 %. V žičarni je še občutiti pomanjkanje in odsotnost delavcev. V žeb-ljarni niso izpolnili načrta pri žeblih zaradi izdelave manjših dimenzij in delno zaradi pomanjkanja vložka v prvi polovici meseca. Proizvodnjo vzmeti so ustavili. V cevarni so izpolnili načrt, za izvoz pa so odpremili 450 ton pocinkanih cevi. Tudi v elektrodnem oddelku so presegli načrt, ker so imeli dovolj vložka.

R. J.

IZPOLNITEV PO OBRATIH

ekonomska enota	izpolnitev operativnega načrta v %
plavž	105,0
martinarna	109,5
elektropeč	97,5
livarna	97,0
opekarna	98,4
TALILNICE	106,1
težka proga	100,3
srednja in lahke proge	84,3
žična valjarna	77,0
valjarna 2400	89,0
valjarna 1300	103,0
jeklovlek	104,6
VALJARNE	92,7
hladna valjarna	100,9
žičarna	97,6
žeb-ljarna	93,1
cevarna	101,0
elektrodni oddelek	101,9
PREDELOVALNI OBRATI	99,0
ŽELEZARNA	100,1

Vzdrževalec Janez Odar iz predelovalnih obratov večkratni novator

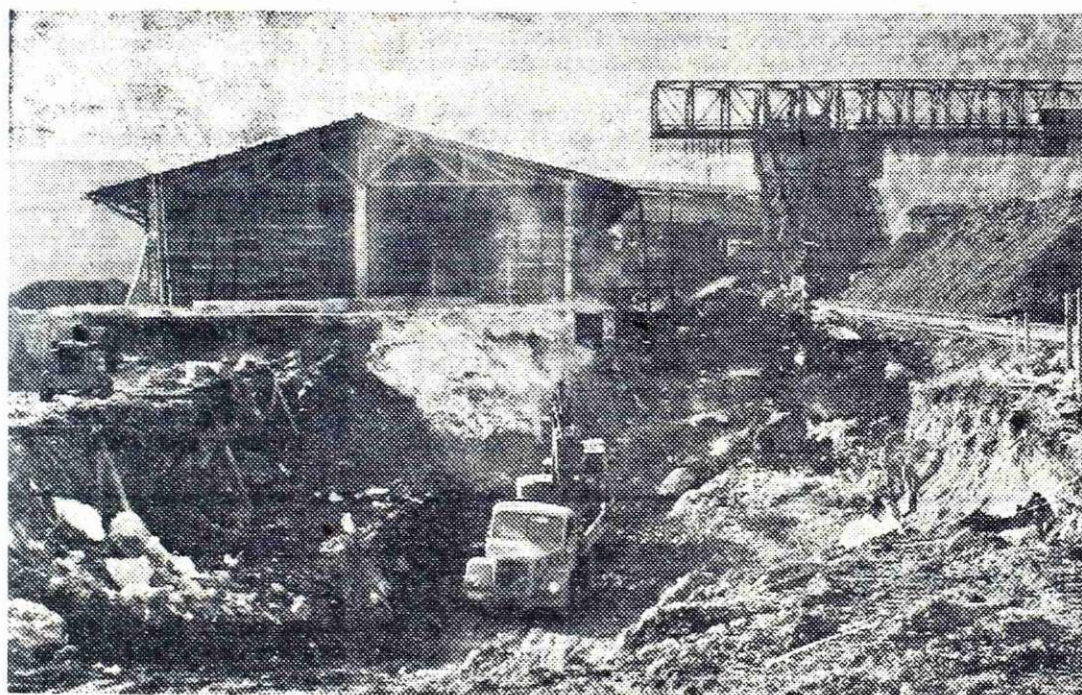

Takoj, ko je v hladni valjarni pred leti začel poizkusno obratovati novi Siemag valjni stroj, so imeli takoj valjavci kakor tudi vzdrževalci z njim polno skrb in vedno polne roke dela. Na održalni napravi so se zaradi premočnega pritiska stalno kvarili leseni zaviralni deli in medeninski segmenti, ki objemajo navijalni boben. Te okvare so povzro-

čale zastoj in izpade drage cene proizvodnje.

Ključavničar Janez Odar se je podjetno lotil dela, da odstrani to neljubo napako in pomanjkljivost. Na lastno pobudo je vgradil na održalno napravo gumijaste amortizerje, ki so odlično zamenjali in nadomestili prejšnje lesene. Za gumijaste amortizerje je uporabil popolnoma dotrajane in neuporabne gumijaste dele. Tehnično izboljšavo tov. Odarja že tri leta koristno uporabljamo. Okvar in zastojev na održalni napravi pri Siemag valjčnem stroju v hladni valjarni ni več. Predlog predstavlja malo, toda nadvse koristno izboljšavo, ki pomeni znatno znižanje vzdrževalnih stroškov in znatno povečuje proizvodnjo hladno valjanih trakov.

Ključavničar Janez Odar se je tako ponovno zelo uspešno vključil v vrste novatorjev in racionalizatorjev, ki si prizadevajo za nemoteno obratovanje in s tem čim večjo proizvodnjo. Čestitamo in želimo, da bi imel v lastnem in v drugih obratih čim več posnemalcev!

Pripravljalna dela za gradnjo nove aglomeracije hitro napredujejo.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru valjarne 2400 se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila v času bolezni zelo dobrodošla.

Franc Vavpotič

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem sindikalnemu odboru in kolektivu zaščitne službe za denarno pomoč v času mojega bolovanja.

Ignac Glavič

Pri opravljanju službene dolžnosti se je smrtno ponesrečil naš dolgoletni sodelavec

VALENTIN BEZNIK
kurjač parnih kotlov

Pokojnega sodelavca, ki je bil zaposlen v našem podjetju 33 let, bomo ohranili v trajnem in lepem spominu. Svojcem naše iskreno sožalje.

Delavski svet železarne, uprava podjetja, tovarniški komite ZKS in Izvršni odbor sindikalne organizacije Železarne Jesenice.

Zaščitna sredstva in naša zavest

Vsem je znano, da so dela v naši železarni nevarna in da moramo na več mestih uporabljati dodatna osebna zaščitna sredstva. Pravzaprav delavca ob vstopu v železarno oblečemo, obujemo in ga opremo z vsemi potrebnimi zaščitnimi sredstvi, istočasno ga tudi poučimo, kdaj in zakaj jih moramo uporabljati. No, v naši praksi v obratih je čisto drugače. Delavcem je dobro znan zakon, da morajo pri delu uporabljati za določena dela osebna zaščitna sredstva. Tudi delovodje vedo, da delavci ne smejo delati brez osebnih zaščitnih sredstev.

Izgleda pa, da se noče nihče nikomur zameriti. Mnogo je primerov, ko poleg delovodje delavci delajo neprimerno oblečeni, neprimerno obuti, brez očal, brez čelade in drugih osebnih zaščitnih sredstev, pa jim delovodje nič ne rečejo, še na misel jim ne pride, da bi take delavce odstranili z dela, čeprav imajo za to vso pravico. Izgleda, da se ne zavedajo popolnoma vse odgovornosti za delavce, ki jih pri delu nadzorujejo. Ko pride do poškodbe, pa delovodje velikokrat izjavljajo: »Nisem kriv, če ponesrečenec ni hotel uporabljati osebnih zaščitnih sredstev.« Prav tu je njihova krivda največja. V kolikor vodje vedo, da nekdo noče

uporabljati predpisanih osebnih zaščitnih sredstev, ali da dela neprimerno opremljen, ga morajo odstraniti z dela. V nasprotnem primeru so polno odgovorni za vsako poškodbo, ki nastane zaradi neupoštevanja predpisov.

Varnostni tehniki nadzorujemo po obratih izpolnjevanje

predpisov in v primerih, ko jih delavci kršijo, prijavljamo delovodje obratovodstvom z zahtevo, da jih prijavijo za disciplinski postopek. Toda tudi tu dobimo negativni odgovor. Nekateri obratovodje odgovore, da bodo delovodje opozorili, drugi pa zahtevajo, da moramo varnostni tehniki prijavljati posamezne kršilce, ne pa njihovih delovodij. Zdi se mi, da je eno in drugo stališče nepravilno.

Vse preveč samo opozarjamo in premalo je ukrepov, zato je tudi odnos do uporabljanja zaščitnih sredstev slab. V drugem primeru pa se mi zdi, da se nam bodo delovodje smejali, če bomo na-

mesto njih prijavljali delavce, ki nočejo uporabljati osebnih zaščitnih sredstev, ker bodo tako le varnostni tehniki tisti, ki zahtevajo nošenje osebnih zaščitnih sredstev, ne pa zakon, ki predpisuje njihovo uporabo.

Ne vem, če je pravilno stališče delovodje, ki pravi, da je delavca opozoril na uporabljanje osebnih zaščitnih sredstev najmanj tisočkrat, preprečil mu pa ni niti enkrat delati. Vendar se mora zavedati, da v tem primeru nosi polno odgovornost. Ni dovolj le govorjenje, treba je tudi ukrepati, če hočemo doseči pozitivne rezultate.

Božo Pančur

Človek in delo

Zmanjšajmo nevarnost!

Vsako leto prinese v železarni nekaj otipljivih dokazov o nevarnosti zastrupitve z ogljikovim monoksidom; če drugega ne, izgubljam določeno število delovnih dni za-

radi lažjih zastrupitev, ki bi se pa kaj lahko, kot dokazuje zadnji žalostni primer, pokazale tudi v hujši obliki. Ne gre le za tisočake in milijone, kolikor takšne zastrupitve kolektiv dostikrat po nepotrebnem stanejo, temveč tudi in predvsem za to, da otroci, žene, dekleta in matere ne bodo zaman čakale, da se njihov oče, mož, fant ali sin zdrav vrne z dela.

Izvorov ogljikovega monoksida je v naši železarni na pretek. Tako je v vseh železarnah na svetu. Povsod tudi pride do zastrupitve. Obstoja pa pomembna razlika, da so marsikje, tudi v kapitalističnem svetu, naredili vse, kar je dandanes mogoče storiti, da se število in intenzivnost zastrupitev zmanjša. Bržčas imajo kapitalisti za tem svojo računico, ki bi je tudi pri nas ne kazalo zanemarjati. Pri tem za deset let zaostajamo za modernimi železarnami.

Že desetletja namreč imajo in na široko uporabljajo naprave, ki s svetlobnim ali zvočnim svarilnim znakom opozarjajo, da je v nekem prostoru koncentracija ogljikovega monoksida presegla

dovoljeno količino. Čistega ogljikovega monoksida, tega najstarejšega dihalnega strupa človek s svojimi čutili ne zaznava in prav zaradi tega je nevarnost tako velika. Čutila dandanes nadomesti naprava, ki deluje na primer tako, da s posebnim katalizatorjem spremeni ogljikov monoksid v dioksid, pri čemer nastaja toplotna energija, ki jo termoelement pretvori v električno, ta pa lahko sproži zvočni ali svetlobni signal ali vključi dodatno prezračevanje. Na tem principu deluje merilec ogljikovega monoksida svetovno znane zahodnonemške tvrdke Draeger, ki ga uporabljajo že v večjih garažah.

Samo od sebe se vsiljuje vprašanje, zakaj takih varnostnih naprav v naši železarni še nimamo. Za odgovor ne vem, z izgovori pa ne bo težko. Vendar vsaj zdaj poskušajmo namestiti te naprave na ogrožena mesta. Potrebne so sicer devize — verjetno pa jih le kdaj trošimo za stvari, ki so manj potrebne od naprav, s katerimi bi varovali delavčovo življenje.

Dr. F. Trampuš

Spet smrtna nesreča pri delu

Ne moremo verjeti, da smo v dobrih šestih tednih izgubili štiri naše sodelavce, ki so se smrtno ponesrečili ali pa zaradi poškodb, ki so jih dobili pri nesreči na delovnem mestu, umrli.

V četrtek, 7. oktobra 1965, se je na popoldanski izmeni pri parnem kotlu št. V. smrtno ponesrečil Valentin Beznik, kurjač parnih kotlov na oddelku toplotna energija. Parni kotel št. V je bil že dva meseca v generalnem popravilu, v četrtek, 7. oktobra, pa pripravljen za ponovno obratovanje. Že na popoldanski izmeni je kurjač postopno zviševal temperaturo, ob 14. uri pa naročil kurjaču Bezniku, naj tudi na popoldanski izmeni počasi dodaja plin. Iz neznanih razlogov pa je količina plina nenadoma narasla, nato pa zopet padla. To spremembo je verjetno opazil tudi kurjač Beznik in podvil ustrezne ukrepe. Pri tem pa se je s plavžnim plinom, ki se je v preveliki količini koncentriral pri kotlu, zastrupil in za posledicami umrl.

Pokojni Valentin Beznik je bil v naši železarni zaposlen 33 let, kurjač parnega kotla pa je bil 25 let in je imel tudi ustrezni strokovni izpit. Pokopali so ga v soboto popoldan na pokopališču na Blejski Dobravi. Pokojnega sodelavca Valentina Beznika bomo še dolgo ohranili v lepem in trajnem spominu.

Slabo urejena kanalizacija v naši železarni

Med livarno in konstrukcijsko delavnico poteka v smeri proti Javorniku odtočni kanal.

Zaradi premajhnega premera cevi tega kanala se ob vsakem večjem naliwu kanal zamaši, kar povzroči poplavitve kovinolarne, sušilnih peči in del prostora proti livarni.

Ker so v ta kanal speljane tudi fekalije iz mehanične delavnice in oddelkov med livarno, to ni preveč prijetno pri čiščenju, ki je sicer odveč, če bi bila kanalizacija v redu.

Zato bi bilo nujno najti čimprej čas in sredstva za ureditev tega vprašanja, ki poleg motenj v proizvodnji ob zalitju sušilnih peči, ki

so že itak ozko grlo, pomenijo še vprašanje higiene in zdravstvenih razlogov ob takih pojavih. Ni potrebno poudarjati, da lahko celo pride do epidemičnih obolenj. Odgovorna služba naj bi torej to situacijo pregledala in po možnosti čimprej uredila.

Naše mnenje je, da bi moral biti ta kanal tako velik, da bi se lahko vanj stekale poleg navedenih odpadnih voda tudi ogromne količine prahu z naših streh, ki otekanje odpadnih voda še otežkoča. Prav zaradi tega pa moramo zagotoviti tudi možnost občasnega čiščenja teh kanalov, kar je v sedanjih situaciji zelo zamudno in težko oz. skoraj nemogoče.

T. R.

Devet pravil za izboljšanje poslovnih sestankov

Poslovni sestanki so v sodobnih podjetjih sicer nujno potrebni, vendar ne vedno enako učinkoviti ter večkrat pomenijo izgubo dragocenega delovnega časa. Tega se dobro zavedajo tudi v tako visoko industrijsko razviti državi kot je ZDA. V septembrski številki severnoameriške revije »Industrial World« je objavljen zanimiv članek o tem, kako je treba organizirati proizvodne sestanke. Zaradi njegove aktualnosti tudi za naše razmere ga objavljamo v prevodu.

Ali vas dolgočasijo delovni sestanki? Če je tako, imate mnogo somišljenikov.

Sestanki so lahko neprijetni iz enostavnega razloga, ker vodje obratov in oddelkov ne morejo izgubljati časa na dolgih konferencah, ki zelo malo ali pa nič ne pripomorejo k reševanju važnih problemov, s katerimi se sicer ukvarjajo.

Ali pa udeleženci ne zaupajo sestankom, ker menijo, da so njihove sposobnosti nepravilno preizkušane. Kakršnikoli so že razlogi, sestanki so neprijetni.

Vendar so konference kljub temu potrebne za vodenje posla in so lahko važen vir za izmenjavanje mnenj. Dobri sestanki omogočajo izvajanje tekočih za-

dev, ki jih potrebujemo v obliki dobrih delovnih odločitev.

V podjetjih, kjer sestanki niso pogosti, so ugotovili pomanjkanje povezave. Le majhnemu krogu vodilnih ljudi so znani vsi problemi podjetja in pogosto se zgodi, da traja tedne, preden pride najenostavnejša odločitev skozi vse odgovorne instance.

»Ko postane posel bolj zapleten, potem je največja potreba za sestanki, ki so res dobra metoda za vzajemno obveščanje,« pravi B. Y. Auger, vodja oddelka družbe 3M v St. Paulu, Minn. Auger, avtor knjige »Kako do-

sežemo bolj učinkovite poslovne sestanke«, se strinja s tem, da »slab sestanek lahko dolgočasi udeležence do izčrpanosti, ne prinese koristi in končno lahko zmanjša dobiček podjetja. Nobeno podjetje si ne more privoščiti slabih sestankov.«

Kako potem narediti proizvodni sestanek živahen, zanimiv, vzpodbuden in učinkovit v življenju podjetja? Zdravilo za slabe sestanke je presenetljivo enostavno — dobra priprava in razumno vodenje.

Ne jemljite vašega sestanka kot »potrebno zlo«. Ključ za boljše vodenje sestankov lahko najdete v naslednjih devetih pravilih. Nekatera med njimi so jasna, vendar počakajte, premislite in bodite pošteni. Ali želite vaše sestanke prilagoditi temu vzoru — ali želite, da bodo dolgočasni?

1. **Potreba:** Bodite sigurni, da je vsak sestanek, ki ga skličete, res potreben. Če zadevo, zaradi katere ste sklicali sestanek, lahko opravite prav tako učinkovito po telefonu, s pismom, osebnim stikom ali enostavno z izstavitvijo okrožnice, potem vaš sestanek skoraj zanesljivo ne bo uspel. Nič vam ne zagotovi hitreje dolgočasje kot občutek nekoristnosti in spoznanje, da je bil v konferenčni sobi porabljen čas izgubljen. Iz istega razloga je važno, da lahko zagovarjate prisotnost vsakega udeleženca konference. Če je lahko sestanek uspešen brez določenega udeleženca, potem ta mož ne sme biti prisoten.

2. **Čas:** Skušajte se izogniti sestankom v času velikih zaposlovanj zaposleni s proizvodnimi problemi, ali vodje prodaje s sezonsko prodajo, po-

DANSKA — v danski železarni »Frederiks vaerk«, ki ima pet SM peči in nima plavžev, zakladajo v SM peči hladen grodelj, ki ga kupujejo predvsem v Veliki Britaniji. Da bi povečali zmogljivost SM peči, so naročili pri zahodnonemškem podjetju »GHW« v Düsseldorfu kumpolko, ki bo obratovala z ogretim zrakom. Njena zmogljivost bo 15 ton grodlja na uro in bo obratovala kontinuirno, tako da bodo lahko uporabili raztaljen grodelj kot vložek za SM peči.

JAPONSKA — V japonski ladjedelnici v Nagasakiju so zgradili specialno ladjo za prevažanje železne rude »Shiego Nagano« z nosilnostjo 80.000 ton. Ta ladja, ki bo prevažala železno rudo iz raznih prekomorskih dežel v japonske železarne, je doslej največja te vrste.

ZAHODNA NEMČIJA — V Zahodni Nemčiji gradi podjetje »Fried. Krupp« iz Eskena v sodelovanju z nekaterimi drugimi podjetji nov most, ki bo največji jekleni most v tej državi. Dolg bo 1800 metrov, širok 27,5 metrov in bo imel 19 podpodnih stebrov. Jekleni nosilci bodo visoki 4,5 metra. Skupno bodo porabili za gradnjo tega mostu 13.300 ton visokovrednega jekla za zgornji del ter 17.000 kubičnih metrov železobetona za temelje in ostale dele spodnje gradnje.

ZDA — V železarni »Granite City Steel Co.« bodo zgradili novo kisikovo jeklaro. Imela bo dva LD konvertorja, od katerih bo imel

vsak zmogljivost 220 ton. S tem se bo povečala proizvodnja surovega jekla v tej železarni od sedanjih 1,3 milijona ton na preko 3 milijone ton letno.

INDIJA. Letos poleti je indijska trgovska družba za rude in kovine sklenila z japonskimi železarskimi družbami pogodbo za dobavo indijske železne rude japonskim železarnam. Po tej pogodbi bodo indijski rudniki dobavili na Japonsko v treh letih skupno 8 milijonov ton železne rude, ki vsebuje 62 do 65 % železa.

ITALIJA. V italijanski železarni »Terni« so pred kratkim odlili 210 ton težak kovaški ingot. To je najtežji ingot, ki so ga do zdaj odlili v italijanskih železarnah.

JAPONSKA. Japonske železarne želijo uvažati premog za koksanje iz Avstralije. Iz tega razloga so pred kratkim njihovi predstavniki obiskali rudnike premoga v bližini luke Newcastle, ki pridejo v poštev za dobavo premoga na Japonsko in sklenili odgovarjajočo pogodbo za dobavo prvih količin avstralskega premoga japonskim železarnam.

ROMUNIJA. Za največjo romunsko železarno Galac je dobavilo zahodnonemško podjetje »GHN« skupno enajst velikih žerjavov. Med njimi so tudi štirje livni žerjavi za jeklaro z nosilnostjo 225/80/16 ton in dva univerzalna striper žerjava z nosilnostjo 80 ton in močjo izvlačanja 400 ton.

TESTIRANJE KOMPRESORJEV V NOVI KISIKARNI — O pripravah za testiranje strojev in drugih naprav v novi kisikarni smo že poročali. Na upravi osnovnih sredstev so nam povedali, da so te dni zaključili s testiranjem dveh zračnih in kisikovih kompresorjev. Testiranje je opravil zastopnik dobavitelja samo teh dveh kompresorjev g. Summerton od firme Clark Bross iz Londona. V prihodnjem tednu pričakujejo tri strokovnjake iz ZDA in sicer od firme Air Products, ki bodo pričeli s testiranjem posameznih naprav ter nato s poskusnim obratovanjem nove kisikarne.

V soboto, 16. oktobra, se bodo v naši železarni začeli strokovni preizkusi za administrativno knjigovodski kader. Za izvedbo sta zadolžena kadrovski sektor in ZIC. Za posamezne skupine pa so imenovane posebne komisije.

Strokovni preizkusi bodo za vse administrativne in knjigovodske uslužbenke s kvalifikacijo U-2 in U-3, ki imajo manj kot 15 let prakse v administrativnih in knjigovodskih poslih. Kandidati bodo razporejeni v skupine z ozirom na značaj in vsebino delovnih nalog na njihovih delovnih mestih. Preizkusi bodo pisni in skupinski. Vsi kandidati bodo izpolnjevali enostaven psihološki test za ugotavljanje splošne inteligence in test za ugotavljanje urnosti in natančnosti. Rezultate teh testov bodo uporabili kot dopolnilo k rezultatom strokovnega preizkusa in mnenju predpostavljene.

Kandidati so razporejeni v štiri skupine. V skupini A so: administrativni uslužbeni (tajnice, strojepiske, stenodaktilografke, personalke, administratorji). Opravili bodo preizkus iz strojepisja (narek, prepis, sestava pisma), stenografije (narek — prenos, dopis — prenos s stenograma), slovenščine (prepis s predloge s popravkom slovničnih napak), tujega jezika (narek in prepis kratkega enostavnega poslovnega pisma v jeziku, ki ga kandidat obvlada). Strojepisje in slovenščina sta za vse kandidate obvezna.

V skupini B bodo evidenčarji (obračunovalci, pomožni statistiki). Preizkus bo vseboval: enostavni matematični test (osnovne računske operacije), praktično nalogo (evidenčno poročilo), strojepisje (prepis kratkega teksta, pre-

pis manjše tabele). Ocenjevanje bo: točnost, čas in oblika.

V skupini C bodo uslužbeni knjigovodstva (obratni kalkulanti). Odgovarjali bodo na deset vprašanj iz knjigovodstva. Kandidati bodo razdeljeni v podskupine, tako da bodo vprašanja prilagojena njihovemu področju

dela. Preizkus bo pismen, vsa vprašanja pa so točkovana po zahtevnosti.

V skupini Č bodo fakturisti (špediterji). Preizkus vsebuje izdelavo faktur z ocenjevanjem točnosti, hitrosti in oblike in pet vprašanj iz fakturiranja. Pogoji so enaki kot v knjigovodstvu.

Vsi kandidati, ki ne bodo izpolnjevali minimalnih zahtev, bodo preusmerjeni na fizično delo.

Obiskali so nas

● Predstavniki firme BIPROHUT s Poljske zaradi razgovorov o tehnični dokumentaciji za rekonstrukcijo plavžev. Pri nas so se zadržali od 1. do 8. oktobra.

● Industrialec inž. Josef EBNER iz Linza z namenom, da nas seznaní z napredkom svoje firme pri izdelavi naprav za zaščitni plin ter o napravah ki jih ta firma postavlja v zadnem letu na Madžarskem in Češkem.

● Zaradi ponudb valjev sta nas obiskali g. Schöttler in Gravenhorst od firme Gontermann-Peipers iz Zapadne Nemčije, s katerima smo se dogovorili za poizkusno dobavo 8 valjev specialne kvalitete.

● Zaradi ponudbe sežignih čolnikov nas je obiskal Tyl JINDRICH od Keramike iz Prage, za dobavo grafitnih loncev g. Macmurdie Arthur od firme Morganite Exports London in g. Marjan Vukašinović od firme Stahluin — Zapadna Nemčija, zaradi ponudbe valjev. Z ozirom na pomanj-

kanje deviznih sredstev pa njihovih ponudb nismo mogli sprejeti.

● Na svoji krožni vožnji po Jugoslaviji so nas obiskali še člani kolektiva valjarne pločevine Liskovec iz Frűdecka (ČSSR), n si ogledali naše podjetje, predvsem pa nove objekte na Belškem polju.

Odpotovali so:

● inž. Lado Šketa k firmi VÖEST v Avstrijo za štiri dni, da si bo ogledal naprave za dodajanje mazuta in kisika v plavž.

● inž. Zupan in Stane Torkar v Francijo zaradi enomesečne prakse v železarni Neuves-Maisons, Nancy.

● Zvone Teržan v Bolgarijo zaradi realizacije pogodb za dobavo fluorita.

● inž. Dušan Sikošek in inž. Felik Bešter za osem dni v Zapadno Nemčijo, kjer se bosta udeležila mednarodnega kongresa za merilno tehniko in avtomatiko.

tem ne bodo imeli časa za sestanke.

Kadar skličete sestanek, predhodno obvestite vsakega udeleženca, da si lahko uredi svoj dnevni red in posveti svojo pozornost drugim pripravam, ki bi lahko bile potrebne.

3. Stroški oziroma dobiček: Ne pozabite na dobiček! Sestanki morajo biti, kakor ostale dejavnosti podjetja, dobičkanosni. Predvideni sestanek mora biti prav tako skrbno ocenjen z besedami »kaj lahko napravi za podjetje«, kakor nakup novega stroja. Podjetje ne kupuje naprav, s katerimi bi izgubljalo denar. Zato ne sklicujte sestankov, ki bi opravljali isto stvar.

Navaden sestanek desetih mož z letno plačo 10.000 dolarjev stane na uro najmanj 100 dolarjev. Če porabite samo dve uri tedensko za kon-

ferenco, ste vložili v sestanke letno več kot 10.000 dolarjev.

4. Prostor: Poskušajte imeti sestanke v prostoru, kjer vas ne bodo motili. Ne dovolite, da je prostor zadimljen z dimom cigar! Konferenčna soba mora biti prijetna. Pusto, omejeno in neudobno okolje ima slab učinek na dobro počutje udeležencev sestanka.

»Ne boste prepričali udeležencev, da je konferenca v prijateljskem okolju, če so jo prisiljeni imeti v prostoru, ki je podobna srednjeveški ječi«, zaključuje Auger.

5. Dnevni red: V dnevnem redu je ključ uspeha. Pripravite dnevni red za vsak sestanek. Čas, ki ga porabite za pripravo, bo plačal dividende v konferenčni sobi, ko se bo sestanek odvijal po dobro pripravljeni poti do svojega cilja.

Razdelite konice dnevnega

reda pred sestankom.

Omejite dnevni red na eno ali dve važni točki. To in omenjen čas bosta brzdala želje po brezpomembni razpravi.

6. Prednašanje: Verjetno nastopi najbolj kritična točka vsakega sestanka v prvih petih minutah. S svojim prednašanjem morate zainteresirati udeležence v prvih petih minutah. V tem času se vsak udeleženec odloči, če bo poslušal ali ne. Če se del skupine odloči negativno, potem je preostali del sestanka brezploden — vaši poslušalci »so neubrani«.

Vizuelni pripomočki so zelo važno sredstvo za doseganje pozornosti na sestankih. Vizuelna sredstva so lahko projekcijski aparat z barvnimi diapozitivi, zelo povečane fotografije ter risbe in grafikon.

Z menjanjem načina pred-

našanja imamo drugo možnost za povečanje pozornosti poslušalcev. Na primer, vse vizuelne metode so lahko povezane z govornim prednašanjem in odprto razpravo. Po izkušnjah družbe 3M je rezultat takšnega načina vodenja sestankov močno povečanje števila informacij, ki jih lahko izve vsak udeleženec sestanka.

7. Vzdušje: Uredite tako, da se vsak udeleženec sestanka čuti svobodnega in lahko pove svoje mnenje. Vendar če rečete, da je tako, to še ne jamči zanesljivega uspeha. Kot vodja sestanka imate večjo avtoriteto in zato morate paziti, da ne izrazite svojega mnenja prehitro. Odgovornost, da nobeden izmed udeležencev — vključno vi — ne prevladuje na sestanku, leži torej na vaših ramelih.

8. Trajanje: Bodite kratki! Splošno pravilo naj bo, da sestanki ne smejo nikoli trajati dalj kot dve uri. Če po eni uri pade število dobljenih informacij, če traja sestanek predolgo, morajo dobiti udeleženci na razpolago čas, da si oddahnejo prej, ko se vrnejo k svojemu normalnemu delu.

9. Povzetek: Privedite sestanek do določenega zaključka. Če je bila konferenca namenjena reševanju problemov, potem morate ugotoviti, če je vsakomur jasna odločitev, ki ste jo sprejeli. Če je bil namen sestanka dajanje informacij, potem napravite povzetek posameznih točk.

Vsako podjetje mora biti sposobno organizirati dobre poslovne sestanke. Za to je treba samo upoštevati navodila, navedena v zgornjih devetih točkah.

Vtisi s potovanja po

Nadaljevanje iz prejšnje številke

Takoj po končani tekmi, ki je trajala od 16. do 18. ure, smo se odpeljali proti Ostravi. Malo pred Ostravo smo krenili proti Čeladni, rekreacijskem centru, v počitniški kamp železarne Klementa Gotwalda iz Kunčic, kjer smo prenočevali. Kako izgleda ta rekreacijski center, smo si lahko ogledali šele jutraj, ko smo vstali. Ima centralni objekt s kuhinjo, menzo, barom ter sobami in celo naselje weekend hišic raznih tipov s tremi, štirimi ali šestimi posteljami. Rekreacijskih naprav za odrasle ni preveč, več pa je gugalnic in drugih naprav za igro otrok. Kakor so sobe, centralni objekt, notranjost weekend hišic lično opremljene, tako je okolica zanemarljiva, pa vendar še vedno lepa. Imel sem občutek, da center še ni do konca zgrajen, leži pa na pobočju hriba pod gozdom.

Kmalu po zajtrku smo nadaljevali pot proti Ostravi. Ko smo se približali Ostravi, smo že od daleč videli, da se bližamo velikemu industrijskemu centru. V neposredni bližini so kombinat Nova huta Klementa Gotwalda, kamor smo bili namenjeni, železarno Witkovic in rudnik ter še cela vrsta manjših podjetij. Tovariši, ki so do sedaj hodili tudi drugod po svetu, so povedali, da je okolica Ostrave zelo podobna, po industriji namreč, Porurju.

Kombinat Nova huta Klementa Gotwalda (NHKG) je največja železarna v ČSSR in ena največjih v Evropi. Razprostira se na površini 10 km². Prvi del te tovarne je bil zgrajen leta 1959, drugi del pa leta 1962, je pa še vedno v izgradnji. Proizvajajo 2,5 milijona ton letno. Kombinatom ima koksarno, plavže,

jeklarno, toplo valjarno in strojni del. Hladne predelave nimajo.

Koksarna je ena največjih v ČSSR. Koks proizvaja za svoje potrebe, za potrebe drugih železarn in podjetij ga pa tudi izvažajo.

Surovo železo proizvajajo v štirih plavžih s 1000 m³ prostornine. Vsip za plavže je pretežno aglomerat, rudo pa dobivajo največ iz Sovjetske zveze, nekaj uporabljajo tudi češke rude, najmanj pa je uvožene z zahoda.

V jeklarni imajo 10 SM peči od 200–400 ton. Male peči so stabilne, velike pa nagibne. Jeklo vlivajo v ingote, težke do 9 ton, vlivajo pa od zgoraj. Za potrebe kovačnice vlivajo tudi do 230 ton težke ingote.

V valjarnah imajo dva bluminga (duo), postavljena vzporedno. Na enem valjajo okrogle profile za konti žično valjarno, na drugem pa pravokotne profile za konti tračno valjarno in profilno valjarno. Vsaka teh valjarn je v svoji hali, dostop k valjarnam pa je skozi podzemeljski predor. Imajo še tri ogrodja za valjanje cevi in dvoje ogrodij za proizvodnjo brezšivnih cevi.

V strojnem delu proizvajajo avtomobilska kolesa. V tem delu pa imajo še livarno in kovačnico z 12.000 tonskim kladivom, kjer kujejo odkovke za atomske elektrarne.

Vzdrževanje v železarni je centralizirano in se deli na mehanski in elektro energijski del. Zanimivo je, da v tem kombinatu pride na šest zaposlenih delavcev po en uslužbenec.

Ko smo prišli v železarno, so nas lepo in prijazno sprejeli. Železarna je prevelika, da bi si jo lahko vso ogledali, zato

smo se razdelili v dve skupini. Eni so si ogledali plavže in jeklarno, drugi pa valjarno. Vtisi pri obisku so bili enaki kot v Brnu. Še bolj smo se začudili, ko smo opazili ženske žerjavovodje tudi na težkih žerjavih, ne glede na pogoje dela (vročina, prah, dim), pa tudi pri progah so marsikje zaposlene žene. Za tiste, ki smo obiskali valjarno, je bilo zanimivo, ko smo primerjali število zaposlenih za približno enako delo pri nas in pri njih. Ugotovili smo, da je polovico manj zaposlenih, njihova proizvodnja pa je precej, precej večja. Tako njihovi produktivnosti lahko samo zavidamo in si želimo, da bomo z rekonstrukcijo dosegli enako. Še nekaj je, kar nam je ugajalo in bi bilo morda koristno tudi pri nas. V valjarnah, ver-

Na velesojmu v Brnu smo videli tudi 50-tonski sovjetski tovornjak

jamem pa, da tudi drugje, je zelo dobro označena pot ekskurzije. Vem, da je pri nas to tudi, vendar to vedo le vodiči, ostali pa ne.

Po ogledu železarne smo si ogledali še mesto Ostravo. Mesto je staro, zanimivo. Rudarski šahti so skoraj v samem mestu. V tem času so mesto urejevali in je zato nešteto obvozdov. To je zbegalo tudi našega vodiča, tako da smo komaj prišli v center, iz centra pa smo pot proti Čeladni iskali polno uro, kljub povpraševanju skoraj na vsakem križišču.

V Čeladno smo se zaradi tega vrnili pozno. Nas to sicer ni motilo, motilo pa je skupino upokojujence tovarne Klementa Gotwalda, ki so bili na počitnicah in so ta večer imeli poslovnimi večer, pa so že jutraj izrazili željo, da bi ga skupaj praznovali. Z več kot enournam zamudo smo ga potem izvedli in preživeli res

prijeten večer. Toliko simpatij in ljubezni, ki so jo pokazali upokojujenci do nas, nismo pričakovali in ko smo po hišnem redu morali spat, hišni red zelo strogo izpolnjujejo, smo se le s težavo poslovili, ne toliko mi, ki smo bili utrujeni, kot upokojujenci.

To je bilo še bolj vidno naslednji dan zjutraj, ko smo zapuščali Čeladno in se vračali proti Brnu. Marsikateremu upokojujencu so se lesketale solze v očeh. Na poti proti Brnu smo se za kratek čas ustavili še v železarni v Prostějovu. To je v primerjavi s podjetji, ki smo jih že videli, majhno podjetje, izdelujejo pa železniške kretnice ter vzmeti za vagone, vagonске odbijače pa tudi spiralne vzmeti, predvsem za avtomobilsko industrijo. Posebno zanimivo je bilo pogledati izdelavo vzmeti. Podatkov o njihovi proizvodnji nismo uspeli dobiti.

V soboto, zadnji dan našega obiska na Češkem, smo imeli prosto, tako da smo si Brno lahko bolj podrobno ogledali, zvečer pa nam je gostitelj priredil družabni večer. To je bila zaključena družba, za zaklenjenimi vrati, z veliko govorov na začetku, s strogo etiketo, čeprav so bili češki prijatelji do nas zelo prijazni in pozorni. Družba se je razživela šele proti koncu, ko smo morali že iti, ker nas je drugega dne čakala dolga vožnja do doma.

Sedaj ob koncu, ko smo se že dokaj dobro spoznali z njihovimi navadami in ljudmi vseh vrst, lahko govorimo tudi o nekaterih naših splošnih vtisih.

Najbolj sta nas zanimala življenje in standard. Ugotovili smo, da kadar primerjamo njihove plače in njihove življenske stroške ter krono

pomnožimo s 50 di- bimo približno enak kot pri nas. Samo narjevali na Č. boste dobili krone, uradnem času ne, dar je njihov standard nekoliko nižji – na manj avtomobilov, slabše oblečeni in tr- slabše zadržane kot To posebej velja in obutev, zato je z- za naše izdatke, pos-

Počitniška hišica v Klementu Gotwaldu

nene, pri njih zelo v- bi bili Kanjci, če zanimali gostiln- skih obrav imajo Navadne hiše, res- podobne našim, naj- samopostrežnih r- kavarnah in vinarne. kje je kafen bar. so razdeljeni na št- ne skupine in v vs-

6. nadaljevanje

8. Grodelj in jeklo

Peter: Ker si včeraj rekel, da sva s surovinami končala, bova danes začela s proizvodnim procesom?

Oče: Tako sem mislil prvotno, vendar mislim, da se morava prej pogovoriti še o osnovnih železarskih proizvodih, to sta grodelj in jeklo. Ali si o tem že kaj slišal?

Peter: O jeklu sva že prej govorila, tudi pojem surovega železa si mi razložil, vendar o grodlju ne vem nič.

Oče: Današnje železarne ne proizvajajo jekla direktno iz železne rude, ker ne poznamo postopka, ki bi to gospodarno omogočil, temveč proizvajamo najprej v plavžih iz železne rude grodelj. Tega potem v različnih jeklarskih pečeh skupaj s starim železom predelamo v surovo jeklo, ingote in brame, ki jih nato izvaljamo v različne železarske proizvode.

Peter: Ni mi jasna razlika med grodljem in jeklom.

Oče: Grodelj ima drugačno kemično sestavo kot jeklo, čeprav je

pri obeh osnovna sestavina železo. Poleg železa vsebujeta še ogljik, mangan, silicij ter kot škodljiva elementa žveplo in fosfor. Jeklo lahko poleg teh naštetih elementov vsebuje še druge kot nikelj, krom, molibden, vanadij, kobalt in wolfram. Vendar glavna razlika med grodljem in jeklom je v tem, koliko ogljika vsebuje eden in drugi. Medtem ko ima grodelj običajno 3 do 4 % ogljika, ga vsebuje jeklo manj kot 1,7 %, ker je ta številka tudi meja med jeklom in grodljem. Če je ogljika več kot 1,7 %, potem imaš opravka z grodljem, če ga je manj, z jeklom. Kot posledica različne kemične sestave grodlja in jekla, predvsem količine ogljika, nastopa tudi razlika v njuni lastnosti, ki je najbolj očitna v predelovalnosti oziroma sposobnosti za kovanje in valjanje. Grodelj je izredno trd in krhek, zato ga ne moremo valjati in če ga močneje udarimo s kladivom, se lomi. Jeklo je bolj mehko in žilavo, zato ga lahko valjamo, kujemo in tudi drugače obdelujemo v vročem ter hladnem stanju.

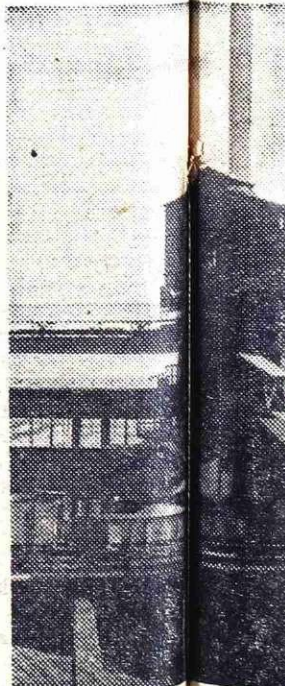
Peter: Povej mi še, kdaj se uporablja izraz železo, ker sem že večkrat slišal besede mehko železo, betonsko železo in podobno?

Oče: Izraz železo pomeni v dobesednem smislu samo kemično prvino ali element, ki ga v naravi, kot sem ti že prej povedal, praktično brez primesi ni. Uporabljamo tudi izraz tehnično železo, kar pomeni vse vrste grodlja in jekla skupaj. Izrazi mehko železo in betonsko železo so se v praksi udomačili, vendar pomenijo dejansko mehko jeklo in betonsko jeklo. Kasneje, ko bova govorila o proizvodnji jekla, boš videl, da imamo z ozirom na kemično sestavo več vrst jekla in da spada mehko jeklo med tisto vrsto jekla, ki je bolj žilavo, vendar manj trdno. Zdaj menim, da lahko s tem poglavjem danes zaključiva.

9. Proizvodnja grodlja

Peter: Mislim, da si včeraj končal z vsem, kar si mi želel povedati pred obravnavanjem proizvodnega procesa.

Oče: Res je, s tem sva končala in danes začnemo s proizvodnjo. Prva

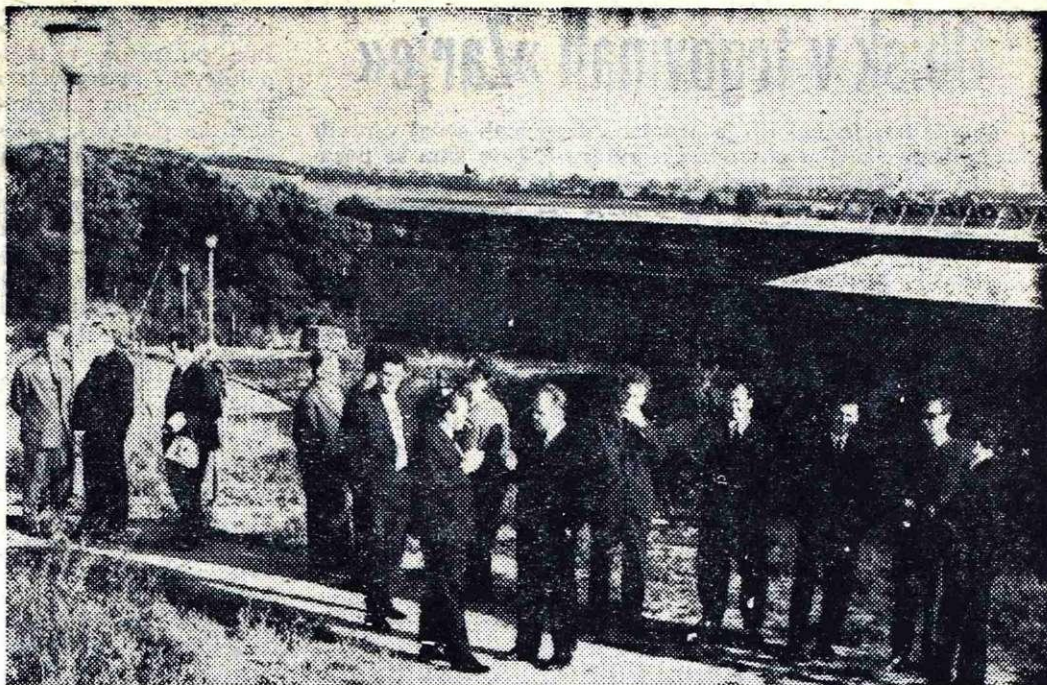
Metalurške priprave

im 50 dinarji, do-
ribno enak standard
na. Samo za 50 di-
niler na Češkem ne
lobi krone, tudi po
m kraju ne. Pa ven-
njih standard neko-
izji — na cestah je
vrtobilo, ljudje so
oble in trgovine so
zalne kot pri nas.
sebo velja za tekstil
te, zato je zanimanje
izelke, posebno vol-

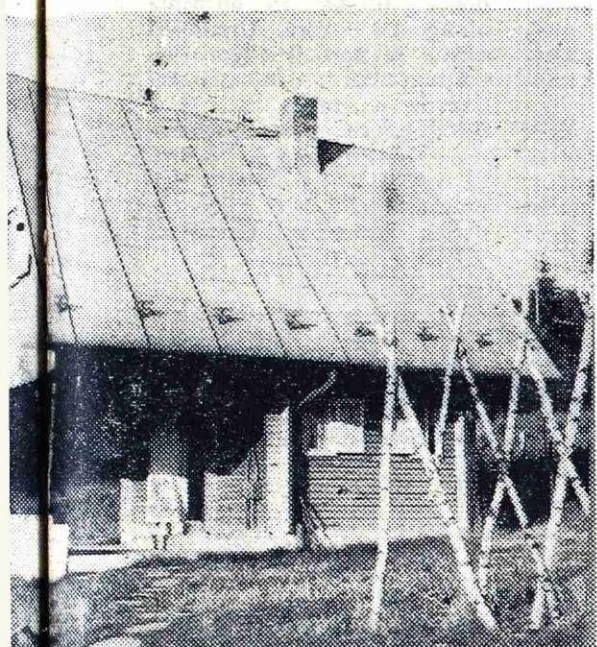
kalu piše, v katero plačilno
skupino spada. Razen neka-
terih kavarn, vinarn in barov
vse lokale ob 21. uri že za-
prejo. V restavracijah, kjer
se lahko vsedete za mizo in
pri mizi naročite jedajo in
pijačo, spustijo noter le to-
liko ljudi, kolikor je prostora
potem pa ali zaklenejo
vrata ali pa k vratom po-
stavijo vratarja. Mirni in di-
sciplinirani Čehi pa se po-

privatni poklici kot na pri-
mer obrtniki, kmetje in ne-
kateri gostilničarji. Pravijo,
da pri njih še znažlci čev-
ljevi niso privatniki.

V celoti pa je češka dežela
prijetna, njihovi ljudje pri-
jazni, ljubeznivi in skromni,
predvsem pa delovni. Nam je
bivanje pri njih zelo ugajalo,
in čeprav bi nas življenje pri
njih z našim denarjem drago
stalo, bi se želeli še kdaj vr-
niti. Morda kdaj pozneje, ko
bodo bolj razvili turizem in
ko bomo naše gospodarstvo
bolj utrdili ter bo naš dinar
dobil večjo veljavo.

Milan Polak Povsod na našem potovanju po ČSSR so nas zelo lepo sprejeli

iskalnica v rekreacijskem centru Čelodna železarne
nta Gotvalda iz Kunčic, kjer smo prenočili

ri jih zelo veliko. Ne
Kunčci, če se ne bi
li gostilne. Gostin-
brav imajo več vrst.
ne šteje, restavracije,
e našim, največ imajo
ostalih restavracij,
e in vinarne. Le redko
kaven bar. Vsi lokali
delni na štiri plačil-
pini in v vsakem lo-

stavijo v vrsto in potrpežli-
vo čakajo, da bo kdo zapustil
lokal in da bo tako prišel na
vrsto. Posebno zvečer smo
opazili dolge vrste pred ka-
varnami z glasbo in pred
bari.

Privatnih poklicev v ČSSR
sploh več ne poznajo. Začu-
dili so se nam, ko smo jim
povedali, da so pri nas še

OBVESTILO

Z ozirom na sklep 10. redne seje upravnega od-
bora Železarne Jesenice, z dne 4. 10. 1965, ki prepo-
veduje delavcem in uslužbencem iz jeseniških
obratov zdravljenje zob v zobni ambulanti na Ja-
vorniku v rednem delovnem času, je kolektiv ime-
novane ambulante sklenil za prizadete izpopolniti
svoj delovni urnik:

ponedeljek	od 13. do 17. ure	
torek	od 7. do 13. ure	in od 14. do 18. ure
sreda	od 7. do 13. ure	
četrtek	od 7. do 13. ure	in od 14. do 18. ure
petek	od 7. do 13. ure	
sobota	od 7. do 13. ure	

Po tem urniku prične ambulanta ordinirati s po-
nedeljkom, dne 18. oktobra 1965.

Javno vprašanje

Te dni smo prejeli dopis, v katerem nas avtor
vprašuje, kdaj bodo preselili ambulante, ki so raz-
tresene po vsem mestu, v novi zdravstveni dom.
Avtor svojega pisma ni podpisal, zato ga ne objav-
ljamo v celoti, ker pa je vprašanje zanimivo, želi-
mo odgovor Zdravstvenega doma, ki naj piscu
pisma in ostalim občanom pojasni, kdaj bo novi
zdravstveni dom izročen svojemu namenu.

Ustanovili so pevski zbor

Ob letošnji proslavi 20-let-
nice osvoboditve si je sindi-
kalni odbor martinarne zadal
nalogo, da vse preživele bor-
ce povabi na proslavo, ki je
bila v znanem partizanskem
kraju na Mežaklji.

Ker pa mora taka proslava
imeti tudi program, se je
porodila misel, da bi iz čla-
nov kolektiva ustanovili pev-
ski zbor, ki bi ob tej priliki
tudi nastopil. Z vztrajnostjo
povabljenih članov na vajah,
vodil jih je tov. Ulaga, nam
je tudi uspelo, da smo na
dan borca imeli tudi nastop,
ki je uspel. Vendar so na-
stopajoči izrazili željo, da bi
zbor še naprej obstojal ter
da bi ga pomnožili.

Na ustanovnem občnem
zboru je bilo predlagano, da
bi se zbor imenoval pevski
zbor jeklarjev in bi ga sestav-
ljali delavci, zaposleni v

obratih talilnic. Izvolili smo
odbor, ki bo skrbel za redne
vaje in za pridobivanje novih
članov. Smatramo, da je v
talilnicah zaposlenih mnogo
članov, ki imajo veselje do
petja, zato jih pozivamo, da
se nam pridružijo.

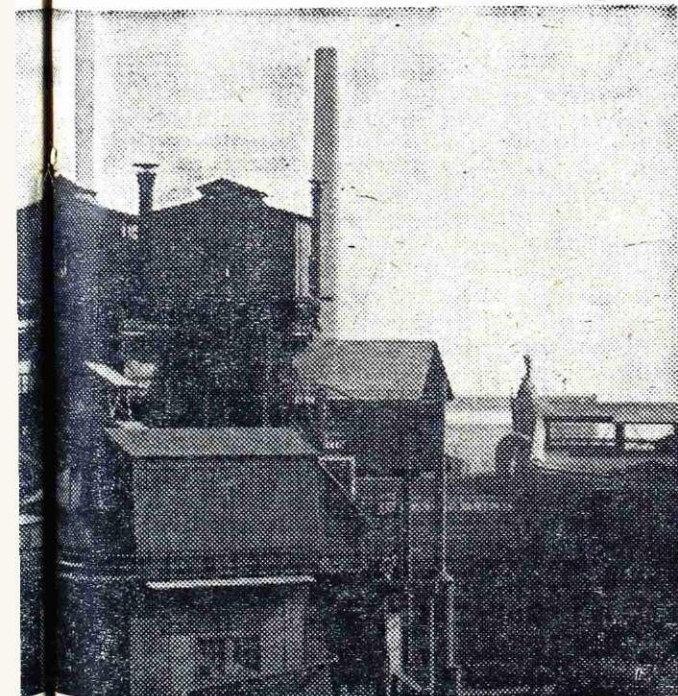
Pevske vaje so vsako sre-
do ob 20. uri v pevski sobi
pri Jeleni. Z velikim vese-
ljem pričakujemo, da se bo
v kratkem času zbor jeklar-
jev še pomnožil.

Bauman

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikal-
ne organizacije Železarne Je-
senice se iskreno zahvalju-
jem za denarno pomoč, ki
sem jo prejel v času mojega
bolovanja.

Lado Senica

stopnja v proizvodnji železarne, ki
naju bo pripeljala do žebeljev, je
proizvodnja grodlja v plavžu. Os-
novna surovina za proizvodnjo grod-
lja je železna ruda, ki jo moramo
pred uporabo pripraviti. Takšna kot
jo dobimo iz rudnikov, vsebuje kose
zelo različnih velikosti, kar za pro-
ces v plavžu ni dobro. Zato jo mo-
ramo pred uporabo v plavžu pripra-
viti. Najprej zdrobimo velike kose
v posebnih napravah, imenovanih
drobilci in drobiž na sitih odsejemo.
Tako dobimo velikost kosov v dolo-
čenih mejah, ki so za proces v plav-
žu najugodnejše.

Peter: Kaj napravite z drobižem,
ki gre pri sejanju skozi sita?

Oče: Drobiža, ki ga pri drobljenju
in sejanju dobimo, ne moremo za-
vreči, ker vsebuje prav tako železo
kot ruda v večjih kosih. Zato drobi-
žu dodamo manjšo količino drob-
nega koksa, ki služi kot gorivo in
ga na posebni napravi ogrejemo do
tako visoke temperature, da se pri-
čne nataljevati. S tem dosežemo, da
se drobni delci železne rude sprime-
jo skupaj in iz drobiža dobimo večje
kose, ki so primerni za nadaljnjo

predelavo v plavžu. Istočasno se pri
tem postopku, ki ga imenujemo
sintranje, spremeni tudi kemični
sestav rude, tako da postane za pro-
ces v plavžu primernejša. Včasih
ogrevamo železno rudo siderit v
posebnih pečeh na nekoliko nižjo
temperaturo kot pri sintranju samo
z namenom, da ji spremenimo ke-
mično sestavo v takšno, ki je za
kasnejšo predelavo v plavžu ugod-
nejša. Ta postopek imenujemo pra-
ženje in naprave pražilne peči.

Peter: V časopisu sem zadnjič
bral o nekih peletih, ki jih v drugih
državah delajo iz drobne železne
rude in jih potem uporabljajo kot
vsip v plavžu. Ali mi lahko poveš,
kaj so to peleti?

Oče: Pelete so pričeli proizvajati
še v zadnjih letih v večjih količi-
nah in sem zato nanje res pozabil.
Zadeva je podobna kot pri sintru,
le da je postopek in tudi proizvod
drugačen. Drobno rudo s posebnim
postopkom spremenijo v majhne
kroglice premera 15 do 35 milime-
trov, ki so dovolj trdne, da prenese-
jo tudi daljši transport, kar pri sín-

tru ni primer. Te kroglice, ki so
zelo cenjene kot vsip za plavže,
imenujemo pelete.

Peter: Železna ruda, ki jo vozite
z vlaki iz Bosne, ni torej takoj pri-
merna za uporabo v plavžu, temveč
jo je potrebno predhodno pripraviti.

Oče: Veseli me, da si me razumeš.
Zato imamo pri plavžih poseben
oddelek, imenovan priprava rude,
h kateremu spadajo: naprave za
mletje in sejanje, naprava za sin-
tranje, pražilne peči — ki pa jih
danes vedno manj uporabljamo, ker
je sintranje ugodnejše — in skla-
dišni prostor, ki mora biti oprem-
ljen z razkladalnimi napravami kot
so razni žerjavi z grabilci. Skladi-
šni prostor mora biti dovolj velik,
da omogoča vskladiščenje železne
rude za nekaj tednov in če ni kok-
sarne, tudi koksa. To je potrebno za
primer, če pride posebno v zimskih
mesecih do prekinitve dobav, da
lahko plavži kljub temu normalno
obratujejo.

Obisk v trgovinah »Zarje«

Zanimalo nas je, kakšen je promet v trgovinah sedaj v prvih mesecih po začetku gospodarske reforme. Zato smo se pozanimali pri direktorju podjetja »Zarje«, ki ima na Jesenicah 16 trgovin. Tov. Bela Beznec nam je ljubeznivo posredoval podatke, ki jih objavljamo.

Najprej primerjava med plačano realizacijo za mesec maj, junij, julij, avgust in september v lanskem in letošnjem letu:

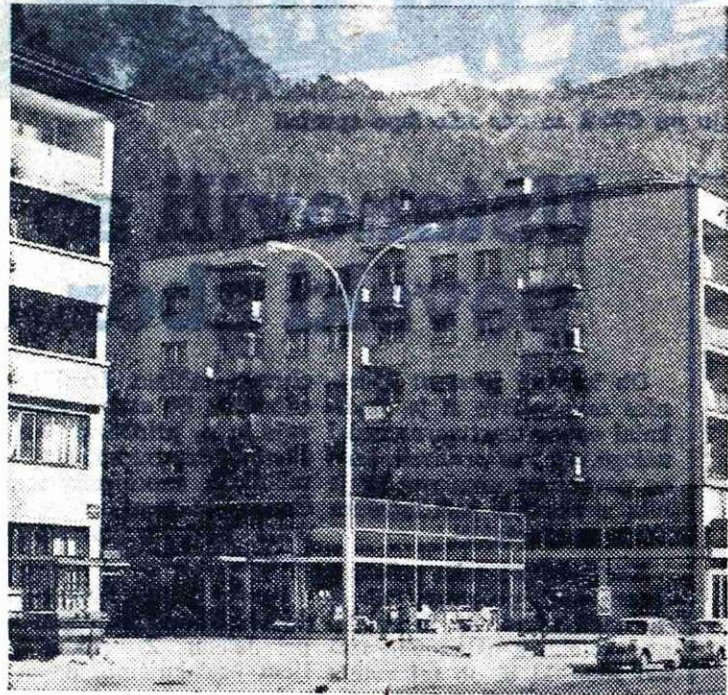
	1964	1965	index 1964/65
maj	119.732.000	159.519.000	133
junij	122.056.000	287.506.000	235
julij	122.484.000	192.787.000	157
avgust	199.880.000	213.059.000	106
september	209.849.000	185.580.000	88

promet v istem mesecu leta 1964. Pri ocenjevanju letošnjih podatkov je treba poudariti tudi to, da v letu 1964 še ni poslovala trgovina s čev-

lji. Najbolj se je znižala potrošnja v trgovini s pohištvo in trgovini »Oprema« (paviljon nasproti železniške postaje). Tako so v »Pohištvo« ustvarili le 42 % prometa v primerjavi z lanskim septembrom, v trgovini »Oprema« pa 45 %. Seveda pa se ni prav nič zmanjšal plačilni promet v oblačilnih trgovinah in špecerijskih trgovinah. Celo povečal se je ob enak primerjavi, vendar gre povečanje v glavnem na račun višjega prometnega davka in višjih cen.

Posebno občutno so se povečale cene ozimnic, saj je letos dražja skoraj za 100 odst. Podražitev pa bi bila še bolj občutna posebno pri krompirju, če ne bi trgovsko podjetje »Zarja« prodajalo krompir po odkupni ceni. Prodali so ga že 50 ton, kolikor so za letos planirali, upajo pa, da ga bodo dobili še 30 ton, ki ga bodo prav gotovo z lahkoto prodali, saj je povpraševanje zelo veliko.

Ustavimo se za trenutek še pri osebnih dohodkih v tem kolektivu. Iz čistega dohodka so do sedaj povprečno izplačevali za osebne dohodeke 62,2 %. Tako je znašal povprečni osebni dohodek za redni delovni čas v avgustu 52.156 dinarjev, v septembru pa tega povprečja verjetno ne bodo dosegli, pričakujejo pa, da se bo v prihodnjih mesecih promet povečal in s tem tudi osebni dohodki. Skrbijo torej tudi za sklade, ki so jih v prihodnjem letu namenili za gradnjo nove trgovine na Koroški Beli. V ta namen imajo že načrte. Žal pa v zadnjem času občina menda razpravlja z veletrgovino »Prehrana« iz Ljubljane o gradnji trgovine na Koroški Beli. Ne bi bilo prav, da bi dali »Prehrani« prednost pred domačim trgovskim podjetjem, posebno še, ker bi bilo tako podjetje »Zarja« ob 3 milijone dinarjev, kolikor so veljali načrti. —jn

Tudi v trgovini »Oprema« je prometa občutno manj

Iz te male primerjave vidimo, da je promet v septembru precej manjši od prometa v lanskem letu v tem mesecu. Prav tako je dobro razvidna potrošniška mrzlica v zadnjih treh mesecih pred reformo, ki je bila posebno izrazita v juniju, ko so kar za 135 % prekoračili plačilni

lji, prav tako pa so prav v teh poletnih mesecih obnavljali konfekcijsko trgovino pri Tramsaku. Če upoštevamo tudi dejstvo, da je letos v septembru povprečno za 10 % več prometnega davka in da so se tudi cene precej povečale, potem je padec prometa v septembru še bolj

Ugodna ocena Jeseniškega zbornika

Pred kratkim je bila v prostorih tehniškega muzeja železarne seja uredniškega odbora jeseniškega zbornika »Jeklo in ljudje«. Seje se je udeležil tudi predsednik občinske skupščine Jesenice Eudvik Slamnik.

V prvem delu seje so ugotovili, da je ocena prve knjige zbornika »Jeklo in ljudje«, ki je izšla sredi poletja, zelo ugodna. Tudi predsednik občinske skupščine Eudvik Slamnik je povedal nekaj pozitivnih misli o knjigi in dodal nekaj pripomb, ki jih bo uredništvo lahko koristno upoštevalo pri pripravi druge knjige.

Znano je, da je zbornik »Jeklo in ljudje« že v prodaji, uredniški odbor pa gospodarskim organizacijam, šolam in drugim ustanovam ter tudi posameznim občanom pripo-

roča, da knjigo »Jeklo in ljudje« lahko kupijo z namenom, da jo ponudijo kot darilo ob raznih praznovanjih, novoletnih praznikih itd. Knjiga »Jeklo in ljudje« bo dobrodošla predvsem naši mladini pri proučevanju zgodovine krajev, predvsem pa Jesenic in bližnje okolice.

V drugem delu seje so razpravljali o obsežnem programu druge knjige, ki bo izšla prihodnje leto. V program so vnesli nekaj sprememb in se dogovorili, da bo obsegala okrog 400 strani. Uredniški odbor je naročil odgovornemu uredniku in ostalim sodelavcem, da takoj začnejo z zbiranjem rokopisov in slikovnega gradiva, tako da bo druga knjiga lahko čimprej pripravljena za tisk in jo bo natisnila tiskarna »Gorenjski tisk« v Kranju.

LIBERIJA. V liberijskem pristanišču Buchanan bodo zgradili prvo napravo na afriški celini za proizvodnjo peletov. Imela bo letno proizvodno kapaciteto 2 milijona ton peletov, ki jih bodo izvažali v železarne Zahodne Evrope in ZDA. Naprava bo pričela obratovati ob koncu let 1967 in pomeni prvi korak Liberije, da bi prodajala oplemeniteno železno rudo in s tem povišala njeno ceno.

ZAHODNA NEMCIJA. V zahodnonemški ladjedelnici Kiel so pričeli graditi, po naročilu družbe Esso AG, ki ima velike rafinerije nafte, do zdaj največji zahodnonemški tanker z nosilnostjo

170.800 ton. Za to družbo so zgradile zahodnonemške ladjedelnice že 54 tankerjev s skupno nosilnostjo 1,4 milijona ton.

ZDA. Železarska družba Kaiser Steel Corp. gradi v Južni Kaliforniji novo napravo za proizvodnjo peletov, ki bo začela v kratkem obratovati. Imela bo letno proizvodno kapaciteto 2,2 milijona ton peletov.

Dopisujte v »Železarja«

Zakaj molčimo? - drugič

Pisec članka z enakim naslovom, objavljenega v 40. številki »Železarja«, ki se je skrnil za inicialki —jn—, je pogrel nekaj, o čemer smo že imeli priliko slišati. Ugotavlja, da nepravilnosti hokejistov na taborjenju v Baški, o katerih so se razširile po Jesenicah govorice in vrgle senco na hokejski klub, niso obravnavali pristojni forumi, čeprav bi o tem morali razpravljati celo višji forumi. Kot dolgoletni odbornik uprave HK Jesenice, z jeseniško športno in ostalo javnostjo, le želim, da bi stvar obravnavali tako kot je treba in tudi razčistili. Da pa bo okoli tega več jasnosti — koliko je znano o tem piscu, ne vem, čeprav sodim, da je blizu vodstvu tabora druge izmene, želim navesti nekaj dejstev.

Po razpisu Občinske zveze za telesno kulturo bi imeli jeseniški športniki možnost taborjenja v Baški v štirih izmenah. Prvo so rezervirali za šole, drugo za člane TVD Partizan Javornik — Koroška Bela, tretjo za TVD Partizan Jesenice in četrto za ostale športnike. Po več posvetih se je uprava HK Jesenice odločila, da pošlje na taborjenje tudi svoje člane s trenerjem, kjer bi naj imeli tudi nekaj treningov. Zaradi

že pripravljene turneje v Chamonix in Oberstdorf v začetku avgusta smo prijavo dvajsetih članov HK Jesenice in HK Kranjska gora predložili Občinski zvezi za telesno kulturo z željo, da bi jim omogočili taborjenje v drugi skupini, ker v poznejših terminih to ne bi bilo izvedljivo. Občinska zveza za telesno kulturo je sporazumno z vodstvom tabora odločila, da lahko izkoristimo čas od 16. do 29. julija, skupaj s TVD Par-

tizan Javornik. Pred tem, ko so bili predloženi pravilniki in taboriščni red, smo se s predstavniki in vodstvom tabora domenili, da bodo hokejisti izkoristili ugodnosti tabora, vendar pa zaradi tehničnih priprav ne morejo biti vključeni v naloge ostalih tabornikov (dežurstvo in podobno). S tem je bilo vodstvo tabora sporazumno. V ekipo smo vključili trenerja s tremi družinskimi člani, od katerih bi dve ženski stanovali v hišici s tremi posteljami skupno s sanitetjo. Vse to je bilo dogovorjeno in potrjeno.

Kako pa je vse izpadlo, nam je znano toliko, kolikor so se razširile govorice in po izjavah članov, ki so taborili.

Zaradi slabih odnosov med vodstvom tabora in hokejisti in zaradi picle hrane, vsaj tako je bilo rečeno, so se hokejisti po sedmih dneh, razen enega, vrnili. K temu

sodi še dopolnilo, da so, ko je bilo še nekaj prostih mest do 20 odobrenih, izkoristili taborjenje še nekateri družinski člani naših hokejistov.

Da so bili obroki hrane za športnike pičli, je lahko res, ker enaka razdelitev hrane na desetletne otroke in odrasle športnike brez dvoma slednjim ne zadošča. No, pri tem so si športniki pomagali z dodatno hrano, ki so si jo sami kupili. Samo zaradi tega hokejisti verjetno ne bi prekinili taborjenja. Vzrokov za predčasno zapustitev tabora bo najbrž več.

Namen tega pojasnila prav gotovo ni koga zagovarjati niti valiti krivdo na kogarkoli, dokler stvari niso povsem razčiščene. Prav gotovo je uprava kluba prva, ki je hotela stvari priti do dna. Zaradi tega smo na TVD Partizan Javornik — Koroška Bela naslovili prošnjo, s kopijo Občinski zvezi za telesno kulturo Jesenice, da nam nadrobno opiše dogodke s konkretnimi navedbami kršenja in kršil-

cev taboriščnega reda. Na osnovi tega šele bi spoznali situacijo in tudi lahko ukrepali, predhodno seveda z zaslišanjem prav vseh članov HK Jesenice in HK Kranjska gora, ki so bili v Baški. Upoštevati le eno stran bi bilo vsekakor nepravilno. Brez dvoma bi kršilci reda prejeli zaslužen kazni. Toda brez tožnika ni sodnika.

TVD Javornik — Koroška Bela kot odgovorno za pojasnilo je poslalo nekakšno poročilo Občinski zvezi za telesno kulturo Jesenice. V tem poročilu je več navedb, toda brez konkretnih primerov, odgovora v taki obliki torej, kot smo želeli in na osnovi katerega bi lahko ukrepali, ni bilo. Zakaj ne — ni znano. Taka je torej stvar. Za tem pa vprašanje: »Zakaj molčimo?« Člankar navaja pod tem naslovom — na osnovi zapisnika vodje izmene — da so se nekateri ponašali skrajno nekulturno, nešportno in celo nemoralno. Skrajno nekulturno in nemoralno pona-

HOKEJ NA LEDU

Jeseničani potujejo na Poljsko

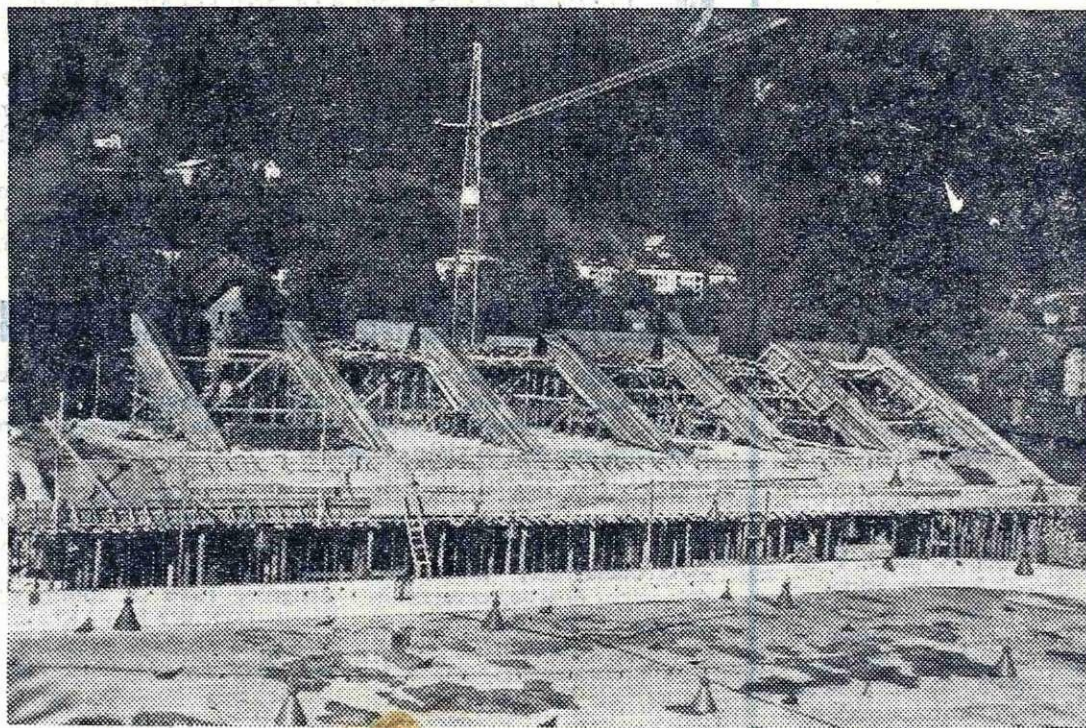
Upravni odbor Hokejskega kluba Jesenice je na redni seji v torek sestavil moštvo, ki bo potovalo na Poljsko na prvo srečanje z državnim prvakom Gornikom. Oba državna prvaka se bosta pomerila za evropski hokejski pokal, ki ga je letos prvič organizirala hokejska zveza Zah. Nemčije. Jeseničani bodo odšli na pot in težko preizkušnjo s svojimi najboljšimi močmi, kolikor jih pač premorejo. Vrata Jesenic bosta branila Korantar in Knez, branilsko vrsto pa bodo sestavljali Ravnik, Kristan, Ivo Jan, Jug in Žvan. Prvi napad: Valentar, Klnar in Bogo Jan, drugi napad: Beravs, Hiti in Roman Smolej, tretji napad: Franc Smolej, Felc in Tišler, rezervna moštva pa bo Mlakar. Hokejska zveza Jugoslavije je izjemoma dovolila, da lahko na tem elitnem srečanju sodelujejo tudi igralci, ki so na odsluženju kadrovskega roka in tako tretji napad sestavljajo sami vojaki, ki so istočasno glavna udarna sila jeseniškega moštva.

Upajmo, da taki izbrani vrsti Poljaki ne bodo kos in da se bodo Jeseničani vrnili domov kot zmagovalci.

V Varšavi bodo odigrali dve tekmi, kakor to zahte-

vajo propozicije evropskega pokala. Prav tako bodo Poljaki pri povratnem srečanju igrali dve tekmi na Jesenicah. Tako se bosta moštvi srečali štirikrat. Vsekakor bi bil za Jeseničane lep uspeh, če bi se uvrstili v drugo kolo tekmovanja. V prvem kolu se bodo srečali med seboj še naslednji državni prvaki: Ujpest : Sofija, Kac : Bern, Volajnen : Kopenhagen, Chamonix :

Cortina. Brez borbe pa so se v drugo kolo tekmovanja uvrstili državni prvaki: Brno, Pori in Füssen. Tako se bo letos prvič za najvišji naslov v Evropi potegovala vsa hokejska elita starega kontinenta. Iz teh srečanj bodo Jeseničani odnesli precej tehničnega znanja, ki jim bo v bodoče pomagalo pri nadaljnjem napredku in razvoju.

Na drsališču Podmežakljo je vsak dan bolj vidna bodoča severna tribuna. Kdaj bomo dočakali, da bo drsališče po krito?

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem sindikalnemu odboru cevarne za prejeto darilo.

Nace Zupan

šanje z naših vidikov terja že sodno kazenski postopek, in je vprašanje, če stvari, ki naj bi se dogodile na taborjenju, res sodijo v to zvrst.

Menim, da je stil takega pisanja, vsaj v nekaj citatih, brez dokazov, nepravilen. Menim, da bi, predno se vrže madež na koga, morali zadevo temeljito preiskati in ugotoviti dejstva. Mnenja sem tudi, da če mladi športniki zahtevajo nekoliko svobodnejše, seveda pri tem izključujem vse ono, kar si je vodja tabora dovolil navesti v zapisnik — le ni tako strašno, če ne preseže meja.

Sklepanje, da so hokejisti zaradi neurejenosti tabora in pičle hrane demonstrativno popivali, še ni dejstvo in taka navedba je problematična. Znano je, da hokejisti nekaterim presedajo, posebno še, če jim uspehi jeseniškega hokeja niso pogodu. Kaj se ve — članek je skrit. Strinjam se z ugotovitvijo, da nam početje, ki ga navaja članek, ne more biti vseeno. Početje

pa je, če je ugotovitev točna, v živem nasprotju s sleherni športno moralo. Prav zares.

Toda da bi na osnovi klevet, kar pač lahko zaključimo, padali očitki, da s takim načinom podpihujemo nekulturni način vedenja, uveljavljamo netovariške odnose in da vzgajamo samo hokejiste, ne pa človeka, vrednega mesta v naši socialistični družbi, je le prehudo in docela tendenčno. Poudariti moram, da je tako pisanje neodgovorno, ker v osti posredno očita upravi hokejskega kluba Jesenice nepravilnost pri vzgoji svojih članov. Priznamo napake — kdo je brez njih — vendar takih očitkov brez konkretnih dokazil ne prenesemo.

Vsekakor pa bo uprava kluba dosledno ukrepala proti vsem tistim, ki so se pregrešili in kršili red in disciplino. Trdim, da bi to že bilo, ko bi vodstvo tabora ugodilo želji uprave kluba in bi omenjenemu članku podobno pisanje ne napihovalo do sedaj dvom-

ljive situacije. Če pa govorice nimajo osnove, bo verjetno dolžnost tistega, ki je te razširil, le-te preklicati in dati zadoščenje oklevetanim.

Želja in cilj je, da hokej ne bi zgrešil poti in se strinjam s člankarjem, ko opozarja, da bi z doslednostjo preprečili rakovo pot kot je primer pri našem nogometu.

Kritika, ki naj javnost obvešča o dogodkih tudi izza vogala, pa mora biti realna in konstruktivna, taka, ki ne bo več škodila kot koristila, ker le tako lahko pričakujemo napredek in še večje uspehe na tem področju.

Tomazin

Najprej to, tov. Tomazin, da članka »Zakaj molčimo?« ni pisal nihče, ki bi bil »bližu vodstvu tabora v drugi izmeni«. Članek je bil napisan z namenom, da bi stvar obravnavali... in tudi razčistili. Toda tega tudi vaš članek ni prinesel. Še vedno

smo na istem kot smo bili in čakamo na TVD Partizan Javornik, ki naj s prstom pokaže na hokejiste, ki so prekršili red in disciplino. Strinjam se, da bi bilo to najlažje, ne morem se pa strinjati s tem, da kljub temu ne ukrenete ničesar. V svojem odgovoru priznavate, da ni bilo vse prav, saj ste zapisali: »Vsekakor pa bo uprava kluba dosledno ukrepala proti vsem tistim, ki so se pregrešili in kršili red in disciplino. Trdim, da bi to že bilo, ko bi vodstvo tabora ugodilo želji uprave kluba...«. Omenjate celo mere, ki bi jih izvedli, pa jih še niste. Sicer pa v Baški hokejisti niso bili prepuščeni sami sebi, saj je bil z njimi trener, med njimi pa nekaj starejših članov hokejskega kluba, ki so verjetno prav tako vedeli za nepravilno ponašanje nekaterih svojih soigralcev. Ali od njih ne morete zvedeti imen? So morda tudi njih kršilci grozili kot so vodju tabora?

Naj bo tako ali drugače, smatram, da bi bila vsa ta zadeva lahko že zdavnaj za nami, če bi jo hoteli reševati, tako pa imam občutek, da si namerno zatiskamo oči in čakamo ne vem koga, ki bi se lotil te zadeve.

Oporekate tudi poročilu vodje tabora v tej izmeni in navedbam v njem. Če so navedbe neresnične, zakaj niste poklicali na odgovor avtorja poročila. Zdi se mi, da ni prav, v kolikor so tako hude obtožbe res neresnične, da ste šli molče preko njih. Morda pa le niste tako trdno prepričani, da je vse to neresnično in dopuščate možnost, da bi se kaj takega res lahko zgodilo. Naj bo tako ali drugače, naj bo zadeva izmišljena in resnična, na vsak način torej zahteva pozornost. Ugled jeseniškega hokeja je tolikšen, da mu to lahko škoduje. Zato smo se reševanja te zadeve tudi lotili.

-jn

ODBOJKA

Jesenice in Maribor enako število točk

Športno igrišče Podmežakljo je bilo v nedeljo prizorišče odbojarskega srečanja slovenske odbojarske lige. Jeseničani so imeli za nasprotnika šesto plasirano moštvo na lestvici Bežigrad in ga brez težav odpravili s 3:0 (15:4, 16:14, 17:15). Domačini so v prvem nizu zaigrali izredno lepo in s pokazano igro popolnoma demoralizirali nasprotnika. Gostje so šele v drugem setu nekoliko uredili svoje vrste, toda razigranih Jeseničanov ni bilo več mogoče zaustaviti. Zadnji set je bil najlepši, saj so bile moči precej izenačene. Toda bojazni ni bilo več, da bi prišlo na

igrišču do kakršnega koli presenečenja. V vsej tekmi so Jeseničani zelo dobro igrali na mreži in si prav s tako igro zagotovili zmago. Nasprotno pa so bili gostje boljši v polju, toda ta sistem jim ni prinesel zmage. S tem dobljenim srečanjem so naši fantje na drugem mestu na lestvici z enakim številom točk kakor Maribor, ki vodi. V nedeljo bo na sporedu glavni derbi, saj se bosta srečali direktno moštvi Maribora in Jesenic, prednost imajo vsekakor Mariborčani, saj igrajo na domačem igrišču, ob podpori domačih navijalcev, ki jih bodo močno bodrili. Bodimo optimisti in upajmo, da ta okolica naših odbojkarjev ne bo zmedla in da se bodo na Jesenice vrnili kot zmagovalci. S tem bi se močno približali naslovu slovenskega prvaka.

Hokejska brzozavka

● V hokejskem moštvu KAC iz Celovca nastopajo tudi letos kanadski plačani igralci, in to Tambellini, Del John in Lafrance. Klub pa sta zapustila vratar Hübner in brnilec Knoll. Odšla sta k moštvu Kützühla. Vodstvo KAC pa se pogaja z nekim mladim reprezentantom Kanade, da bi igral za njihovo moštvo. Imena tega igralca niso hoteli povedati. Sklenjeno pa že imajo pogodbo za letošnjo sezono z reprezentancami Sovjetske zveze, CSSR, Kanade in Švedske, da bodo odigrale po eno srečanje z njihovim moštvom pred odhodom na svetovno prvenstvo v Ljubljano.

40. nadaljevanje

Ko si je česal lase nad ušesi, je pozorno gledal ostarelega moža, ki je po kapljicah srebal čaj iz svoje skodelice.

»Lahko prisedem?« je vprašal.

»O, prosim, prosim,« ga je povabil in škilil čez rob svoje skodelice na mizo z bombama in parabelo.

Walter je spravil glavnik in varno prestavil svoj kozarec. Privikal si je plašč in se udobno namestil na stolu. Ker se mu je upiralo izsiljevati še drugi kozarec, je s pijačo kar moč varčeval.

»Ali ni tole jezero hudičevo čedno,« je rekel. Osiveli mož se je malce stresel in odtrgal svoje oči od pištole.

»Vi ne veste, kako neznansko sem si želel še priti v te kraje. Zadnjič sem bil tod za božič sedemnajstega leta, ko je tamle zadaj za bogatinskim sedlom tekla fronta. Koliko krvi je steklo v hribih onstran jezera? Zdaj, ko so ti kraji spet naši, bom prihajal sem vsako leto. Poleti in pozimi.«

»A, tako?« je rekel Walter. »Da je za vaših dni tukaj tekla kri? In da je bila tam zadaj fronta. Tudi zdaj bi bilo lepo, če bi bilo moč reči, tamle je fronta in na fronti je sovražnik. Pa kaj vama tvežim o teh stvareh? Je tale fant vaš sin?«

»Ne. Moj študent je. V Villachu študira, a je doma iz teh krajev.«

»Aha. Potem ste vi profesor. No, ja, tudi takšni morajo biti. Ste prepričani, da boste lahko mnogo let prihajali sem?«

»Če bom ostal v Villachu, mi to ne bo težko. Če me premeste nazaj na Dunaj, potem seveda...«

»Dajte mir, človek. Jaz, če bom živ, bom še prišel sem, pa četudi me dodele garniziji na Spitzbergih. Ste prepričani, da bo tale dežela zmeraj naša?«

»Jaz sem zgodovinar,« je odvrnil profesor, »in se je bati, da začnem naštevati junaška dejanja iz prejšnjih tisočletij, če boste govorili tako.«

Pri vsem, kar je spremljalo poračenega poročnika, se mu je zdelo neverjetno, da govori tako čudno. Odkar je stopil v restavracijo, ga je spremljal občutek moči. V nekaj minutah si je uspel izsiliti dvojni kozarec ruma in gostilniški prostor je v hipu napolnil z občutkom nemške moči ter zmagovalstva. Izgledalo je, kakor bi bil eden neštetih oholih oficirjev tretjega Reicha. Vendar bi bil moral ostati ohol in nikakor mu ni pristojalo, da je prisedel k mizi med neznane goste. Vzvišeni oficir bi moral piti sam svojo pijačo in zviška motriti prostor ter ljudi. Ta ti pa začenja pogovor, kakor da mu je malo mar vse tisto, kar je Nemcem sveto.

Profesor bi bil še razmišljal o svojih dvomih, da ga ni zmotil Walterjev posmehljivi glas:

»Kajne, vi ste že davno godni za penzijo?«

Profesor ga je nezaupljivo pogledal in začel obžalovati, da mu ni odklonil stola pri svoji mizi.

»Že. Nekaj let sem bil že v pokoju. Vendar je vsak dolžan dati svoj delež h končni zmagi. Upam, da si bova z zdravjem toliko na roko, da bom zdržal dotlej, ko se porodi nova Evropa.«

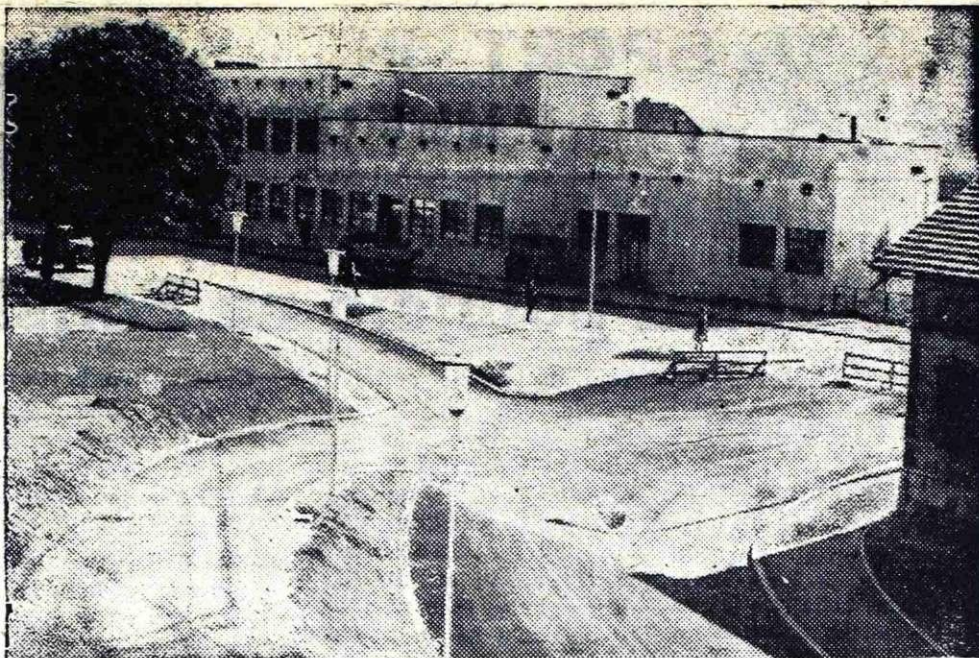
»Boste, boste,« mu je posmehljivo dejal Walter. »Če so tiste smuči vajine in če ste v teh letih še smučali, potem bi bili morda koristnejši na fronti, ko da kvasite čenče dijakom.«

Profesor je oživel. »V svojem življenju sem toliko pre-smučal, da se nikakor ne morem posloviti od desk,« je dejal. »Kljub temu, da mi ne gre več, sem jih vzel s seboj. Fanta sem prosil, da me je spremljal, če bi se mi v hribih kaj primerilo.«

»V hribih?« je prislunil Walter in odstavil kozarec od ust. Kje pa ste hodili?«

Profesor je postal čustven. »Tod naokrog poznam vsak breg in vse vrhove. Precej sva obhodila, kajne Spiridion! Govnač, Komno, Ovčarijo, Krstenico in dva dni sva bila na Pšincu. Lepo, prelepo je gor.«

Ko je Walter slišal besedo Pšinc, se je naslonil nazaj, da je stol nevarno zaškripal. Zazrl se je skozi okno na temno gladino jezera. Med utrujeni pobilsk njegovih oči je kanil zviti nasmešek. Spreletel se je po jezeru in po robovih pod Pršivcem. Potem se je vpičil v profesorja in ga prikoval na mesto. Možakar onkraj mize je sedel kot uročen in si ni mogel pomagati, dokler Walter ni umaknil svojega pogleda.

PA BREZ ZAMERE

Zadnje čase središče našega mesta pred železniško postajo vse bolj izpopolnjujejo. Urejena je okolica spomenika, pred kratkim so asfaltirali dovozne ceste za novi podvoz, na prostoru, kjer so bile nekoč razvaline, je urejen parkirni prostor, vse to pa izpopolnjujejo zelenice in cvetlične grede.

Vsekakor dobi človek vtis urejenosti in skrbi za zunanji izgled, če ne bi graditelji cestnega priključka pustili na cesti lesenih zapor, ki nikakor ne prispevajo k lepšemu videzu. Vsi vemo, da cesta še ni do konca urejena ter je zato za promet zaprta, toda ali nimamo za take primere prometnih znakov.

Vendar to še ni najhujše. Tik ob parkirnem prostoru so ostali betonski zidovi, okrašeni s fizičnimi in grmovjem, nad njimi pa kraljuje zapuščen bunker z dolgim betonskim branikom. Mar je za dokončno ureditev zmanjkalo sredstev? S. H.

Medobratne tekme v malem nogometu

Pol turnirja v malem nogometu za prvenstvo naše železarne je končano. Na vsaki tekmi se zbere precejšnje število gledalcev, ki vzpodbujajo svoje sodelavce, da bi dosegli čim ugodnejši rezultat in višjo uvrstitev.

Med osmerico najboljših ekip so se uvrstile ekipe: HVŽ, martinarne, OTK-RO, elektrodavnice, mehanične delavnice, livarne, cevarne in valjarne 2400. Vse te ekipe so svoje nasprotnike premagale prepričevalno, razen livarne, ki je imela v ekipi energetskega gospodarstva enakovrednega nasprotnika.

Nekatera srečanja so bila slabša, dočim so bila srečanja livarna: energetske gospodarstvo, OTK: Javornik III. in martinarna: HVŽ zelo zanimiva. Tako se je odlikovala tekma martinarna: HVŽ z lepimi strelji na gol, z dobro obrambo vratarjev in hitrimi protinapadi. Posebno ekipa martinarne je pri vodstvu HVŽ z 2:1 ostro napadala in njeni igralci so kar dvakrat zadeli vratnico.

Kvalitetna je bila tudi tekma OTK-RO: Javornik III.

V naslednjih kolih se bodo srečale boljše ekipe in bodo tekme verjetno še bolj zanimive. Pri tem pa bodo morali paziti predvsem sodniki, da bodo znali umiriti moštva, ki bodo v svoji vnemi hotela verjetno igrati vse bolj borbeno. Kljub temu, da igralci nastopajo v copatah, še vedno pride do poškodb, ki zmanjšuje smisel in cilj rekreacije.

Poleg lepih borb je bilo tudi nekaj manjših napak, ki jih je skušala tekmovalna komisija odstraniti. Člani tekmovalne komisije žrtvujejo precej prostega časa za

to, da se tekmovanje odvija čim bolj točno in pravično. Toda kljub temu njihovo delo gledajo nekateri čisto drugače. Tako se špotni referent OTK-RO Lado Krajnik pritožuje pismeno zaradi tekme OTK-RO: Javornik III., ki je bila ponovno igrana. Med drugim piše:

»Že veliko je bilo pisanega v »Železaruju«, kako naj se delavec-železar po končanem 8-urnem delavniku rekreacijsko izživlja, vendar malo pa je pisalo o tem, kdo so zaviralci rekreacije.« Po nekaj vrsticah tov. Krajnik ugotavlja: »S tem smatram, da je komisija za športno rekreacijo največji in prvi zaviralec športne in masovne rekreacije v železarni Jesenice.«

Po navadi naše dopise končujemo s pozdravom »Srečno«, na dopisu tov. Krajnika pa je na tem mestu napisano »Na napakah se učimo!«

V imenu tekmovalne komisije bi svetoval tovarišem, ki hitro obsojajo in sodijo, da naj svoje pritožbe vsaj še enkrat prečitajo in premislijo.

Na koncu še rezultati: energetske gospodarstvo: plavž 7:1, martinarna: gradbeni oddelk 12:0, mehanična delavnica: projektični biro 3:0, livarna: energetske gospodarstvo 2:1, HVŽ: šamotarna 5:0, OTK-RO: konstrukcijska delavnica 2:0, elektrodavnica: strugarna valjev 3:0, OTK-RO: Javornik III 4:0 in 2:0, HVŽ: martinarna 2:1.

inž. Adi Mulej

Vzgoja mladih kino-amaterjev

Filmska skupina ODEON Jesenice je organizirala začetniški kino tečaj, ki se je začel 5. oktobra in bo trajal do 16. novembra. Tečaj je v torkih in četrtek po dve uri. Na tečaju bodo seznanili bodoče kinoamaterje s tehniko snemanja, organizacijo snemanja, pripravo scenarija in snemalne knjige, o obdelavi črno-belega in barvnega filma. Tečajniki bodo izvedeli vse o montaži, o projekciji ter o ostalih pripomočkih in pripravah na filmsko snemanje. Odziv na razpis tečaja je velik, udeležba na posameznih predavanjih pa zadovoljiva.

Na tečaju predavajo: Jože Varl o filmski umetnosti in zgodovini filma, Izidor Trojar o optiki, Marjan Murn o kameri, tehniki snemanja in projektorju, Bojan Čebulj o scenariju in režiji, Marjan Eilar iz Ljubljane o obdelavi in montaži filmov. Za zaključek tečaja bodo izpiti, razdelitev diplom in sprejem novih članov.

Prostore za tečaj je dal na razpolago foto klub »Andrej Prešern« Jesenice. Skrajni čas pa je, da dobi tudi filmska skupina ODEON svoje prostore. Ne želijo si velikih filmskih ateljejev, zadovoljni so samo z eno sobo, v kateri bi imeli poleg tečajev tudi shranjeno vso opremo. TIN

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

16. in 17. oktobra ameriški film DVA TEDNA V DRUGEM MESTU, ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri

18. oktobra ameriški CS film ZLATO SEDMIH GRICEV, ob 17. in 19. uri

19. in 20. oktobra angleški film SPORTNO ŽIVLJENJE, ob 17. in 19. uri

21. oktobra ameriški film PUSTOLOVŠČINE HUCKLEBERRY FINNA, ob 17. in 19. uri

22. oktobra francoski film KAPITAN COPATAR, ob 17. in 19. uri

23. oktobra ameriški film NA DOKIH NEW YORKA, ob 17. in 19. uri

Kino »PLAVŽ«

16. oktobra angleški film SPORTNO ŽIVLJENJE, ob 18. in 20. uri

17. oktobra ameriški CS film ZLATO SEDMIH GRICEV, ob 16., 18. in 20. uri

18. in 19. oktobra ameriški film DVA TEDNA V DRUGEM MESTU, ob 18. in 20. uri

20. oktobra ameriški film PUSTOLOVŠČINE HUCKLEBERRY FINNA, ob 18. in 20. uri

21. in 22. oktobra sovjetski barvni film SLEPI MUZIKANT, ob 18. in 20. uri

23. oktobra ameriški film DEKLE, ob 18. in 20. uri

Kino ŽIROVNICA

16. oktobra češki film SKOK V TEMO

17. oktobra sovjetski film BELA KARAVANA

20. oktobra ameriški film DVA TEDNA V DRUGEM MESTU

23. oktobra angleški film SPORTNO ŽIVLJENJE

Kino DOVJE

16. oktobra sovjetski film BELA KARAVANA

Jugoslovanska reprezentanca je premagala v Strassbourgu francosko kegljaško reprezentanco s 5257:4860 kegljev. Drugi najboljši posameznik je bil naš sodelavec Jože Šlibar, asistent na transportu, ki je podrl 898 kegljev.

17. oktobra češki film SKOK V TEMO

21. oktobra ameriški film DVA TEDNA V DRUGEM MESTU

23. oktobra sovjetski barvni film SLEPI MUZIKANT

Kino KOROSKA BELA

16. oktobra sovjetski barvni film SLEPI MUZIKANT.

17. oktobra francoski barvni CS film ZMAGOSLAVJE MIHAJLA STROGOVA.

18. oktobra angleški film SPORTNO ŽIVLJENJE.

23. oktobra francoski film KAPITAN COPATAR.

Kino KRANJSKA GORA

16. oktobra francoski barvni CS film ZMAGOSLAVJE MIHAJLA STROGOVA.

17. oktobra sovjetski barvni film SLEPI MUZIKANT.

21. oktobra angleški film SPORTNO ŽIVLJENJE.

22. in 23. oktobra ameriški film DVA TEDNA V DRUGEM MESTU.

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 15. oktobra od 12. ure do 22. oktobra do 12. ure

ZAHODNI DEL JESENIC: dr. Alojzij Jenko, Jesenice, Cesta maršala Tita 84, telefon 82-277.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Avguštin Tancar, Jesenice, Cesta maršala Tita 27, telefon 82-278.

Radio Jesenice

na srednjem valu 200 m

PROGRAM

OD 16. DO 21. 10. 1965
SOBOTA, 16. 10. ob 15. uri

- lokalna poročila
- obvestila in reklame,
- kulturno-prosvetne zanimivosti in problemi,
- čestitke in želje poslušalcev,
- mladinska oddaja.

NEDELJA, 17. 10. ob 11. uri

- »Mi pa nismo se uklonili«, sestavek in koledar važnejših dogodkov v preteklosti
- obvestila in reklame,
- športnih 10 minut,
- čestitke in želje poslušalcev.

TOREK, 10. 10. ob 15. uri

- lokalna poročila,
- naši amaterji nastopajo,
- delavska univerza,
- obvestila in reklame,
- čestitke in želje poslušalcev.

ČETRTEK, 21. 10. ob 15. uri

- lokalna poročila,
- obvestila in reklame,
- pravnik vam svetuje,
- glasbena oddaja,
- jeseniške aktualnosti.

V nedeljo, 10. oktobra, je bila na igrišču Podmežakljo odigrana zaostala prvenstvena nogometna tekma med enajstorično Primorja iz Ajdovščine in Jesenicami. Tekma bi morala biti odigrana že 26. septembra, vendar so jo morali odložiti zaradi vode na igrišču in hudega naliva.

V nedeljo popoldne so naši nogometaši še enkrat izgubili priložnost, da zmagajo. Od dveh planiranih točk je tokrat na Jesenicah ostala le ena. Z izidom so lahko zadovoljni gostje, ker so planirano točko tudi dobili. Domači nogometaši bi morali zmagati, če bi bili nekoliko bolj pazljivi, kar predvsem velja za ožjo obrambo. V vod-

stvu so bili kar trikrat, toda vedno so dopustili gostom, ki so se odlikovali po hitrih protinapadih, da so izenačili in tako dosegli neodločen rezultat tekme 3:3 (2:2). Pri domačih nogometaših moramo pohvaliti Kovača, ki se je zelo trudil. Gole za domače moštvo so dosegli: Hribar, Koban iz enajstmetrovke in Medja.

V nedeljo potuje moštvo Jesenic v Hrastnik, kjer bo odigrana prvenstvena nogo-

metna tekma VI. kola SCL — zahod z istoimenskim moštvom. Moštvo Hrastnika je bilo lani v slovenski nogometni ligi, naši nogometaši pa se bodo morali potruditi, da bodo dosegli zadovoljiv rezultat in obdržali mesto v sredini listvice SCL — zahod. Drugo nedeljo, to je 24. oktobra, pa bo na Jesenicah gostovalo moštvo iz Tržiča, tako da se nam zopet obeta zanimiva nogometna tekma.

—or

BRZOJAVKE

● Na igrišču Pod Mežakljo je bilo v nedeljo tekmovanje v odbojki za naslov

gorenjskega prvaka. Nastopile so štiri ekipe iz Kroke, Kamne gorice, Bohinja in Jesenic. Zmagali so Kroparji, ki so v finalu premagali sosede iz Kamne gorice. Jeseniško drugo garnituro so zastopali dijaki z Gimnazije in bili zadnji.

Rezultati: Kamna gorica : Gimnazija Jesenice 2:1, Kropa : Bohinj 2:0, Bohinj : Gimnazija Jesenice 2:1, Kropa : Kamna gorica 3:2. Vrstni red: Kropa, Kamna gorica, Bohinj in Gimnazija Jesenice.

● Jugoslovanska hokejska državna reprezentanca je igrala na mednarodnem turnirju v Mannheimu in osvojila tretje mesto. Prvi nasprotnik so bili igralci Bad Tölza, ki so osvojili prvo mesto na turnirju. Premagali so Jugoslovane s 6:2, v borbi za tretje mesto pa so naši igralci premagali švicarsko moštvo Villars z 11:4.

● V domu TVD Partizan na Jesenicah je bil mednarodni dvoboj v namiznem tenisu. Zmagali so gostje s Poljske (Gliwice) s 5:0. Domačini so nastopili v najboljši postavi, toda ni jim uspelo premagati odličnih gostov. Najbolj prepričljivo je zmagoval Podworju, ki trenutno sodi v sam vrh poljskih namiznoteniških igralcev. Od domačinov je bil najboljši Kavčič, ki je nudil največ odpora gostom. Rezultati: Vidmar — Gowin 1:2, Kavčič — Kubečka 1:2, Buh — Podworju 0:2, Kavčič — Gowin 1:2, Vidmar — Podworju 0:2.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega dragega moža, očeta in brata

FRANCA RAZINGERJA

se prisrčno zahvaljujemo dr. Tancerju za zdravljenje, da rovalcem vencev in cvetja, so stanovalcem za vso pomoč lastnikom avtomobilov za dragoceno uslugo ter vsem, ki so se poslovlili od njega in ga spremili na njegovi zadnji poti.

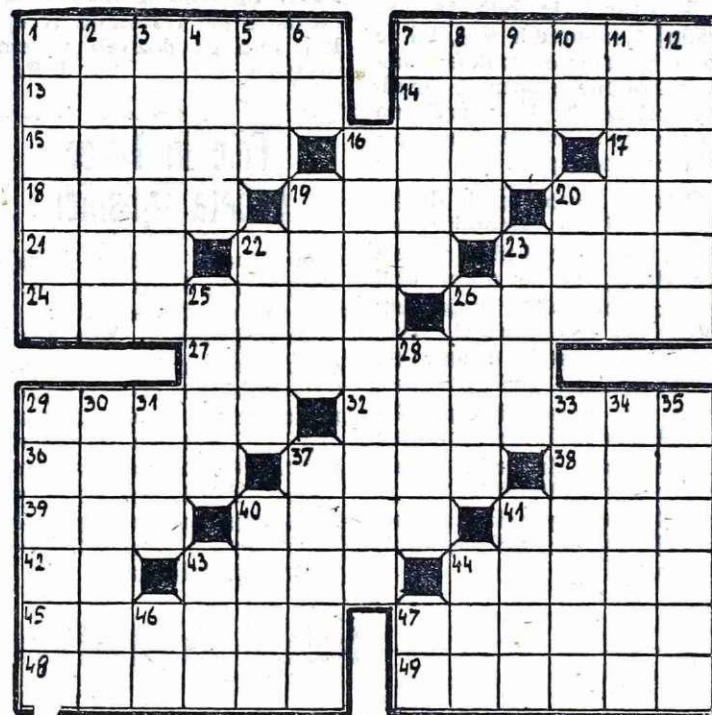
Zalujoči: žena Marjia hčerka Julka z družino, brat in sestra ter ostalo sorodstvo

Lahko bi zmagali

Križanka

Vod: 1. hidroterapevtska metoda zdravljenja, 7. rabelj, 13. slovenska predvojna knjižna založba, 14. znameniti most v Benetkah, 15. železov kršec, 16. znan nemški pisatelj (Buddenbrookovi), 17. kemični simbol za američij, 18. veletok v Sibiriji, 19. država v Afriki, katere predsednik je Nkrumah, 20. protivni veznik, 21. okraj-

mesto v Španiji, 3. gora v Grčiji, sedež muz, 4. ime filmskega režiserja Kazana, 5. okrajšava za italijansko denarno enoto, 6. začetnici slovenskega pisatelja (Cvetje v jeseni), 7. industrijsko mesto na Gorenjskem, 8. žensko ime, 9. največje turško jezero, 10. avtomobilska oznaka Nizozemske, 11. praprebivalec Apeninskega polotoka, 12.

šano žensko ime, 22. mesto v hrvaškem Primorju pod Velebitom, 23. pesnik, 24. francoski pisatelj (Cyrano de Bergerac), 26. občutljiv del glave, 27. jesenski mesec, 29. japonsko velemesto, 32. pred leti tragično premrli kongoški politik, 36. prevozno sredstvo, 37. ime pesnika Klopčiča, 38. orel iz germanske mitologije, 39. nevarna bolezen, 40. žila dovodnica, 41. čudovita dolina pod Triglavom, 42. veznik, 43. del stopala, 44. veleposelnik v stari Rusiji, 45. pastirska pesem, 47. sklenitev zakonske zveze, 48. tropično drevo, 49. zlahtni plin.

Navp: 1. znameniti nemški astronom (Johannes), 2.

odbor, 16. vrsta brenkalnega instrumenta, 19. mesto v Belgiji, 20. prebivalec nekdanje Aonije, 22. vrsta moškega suknjiča, 23. država v Južni Ameriki, 25. znan italijanski komik, 26. zarodna klica, 28. otekline, tvor, čir, 29. zobna gniloba, 30. ime popevkarice Kraševčeve, 31. okrajšan naziv obrata v naši železarni, 33. ime filmskega igralca Branda, 34. mesto v Afriki na Nigru, ki je z železnico povezano z Dakarjem, 35. gorovje in pokrajina v Burmi, 37. kovina, 40. znamenit slovenski matematik (Juri), 41. kokoši, 43. tla, 44. ptica pevka, 46. začetnici obeh imen ruskega pisatelja Tolstoj, 47. kratica za plavalni klub.

Namesto plinskih generatorjev - skladišča

Ko so po remontu žične valjarne, ki je bil izveden v preteklem mesecu, pričeli uporabljati kot gorivo za ogrevanje ingotov in gredic v potisni peči namesto generatorskega plina mazut, je odpadla potreba za proizvodnjo generatorskega plina v plinskih generatorjih pri martinarni. Tako sta prenehala obratovati še zadnja dva generatorja, ki sta v zadnjem času obratovala od skupnega števila dvanaest, kolikor jih je obratovalo pred desetimi leti, ko je pričela prva SM peč uporabljati kot gorivo mazut.

S prenehanjem obratovanja plinskih generatorjev je ostala na razpolago hala s skladiščem za premog in z bunkerji nad generatorji, ki so služili za zakladanje premoga v generatorje.

Izpraznjeno skladišče za premog bomo uporabili za vskladiščenje železne rude, premoga za potrebe lokomotiv in morda sintermagnezita. Za apno bomo skušali uporabiti že obstoječe bunkerje nad generatorji, ki bi bili po vsej verjetnosti zelo priklad-

ni, ker je vskladiščenje apna na drug način problematično zaradi drobljenja in hidratacije.

Prostor, ki bo na voljo v generatorski hali bomo uporabili za vskladiščenje masovnih ferozlitin, ki jih dobivamo v razsutem stanju kot so feromangan, silikomangan in ferosilicij. Ostale ferozlitine, ki so dražje in jih dobivamo v embalaži, bomo vskladiščili v skladišču elektropeči pri Sava žerjavu, potem ko bo postavljena nova

Soko baraka, namenjena za skladišče konstrukcijske delavnice.

Poleg tega bo treba pri tem novem skladišču v generatorski hali urediti tudi možnost prevažanja z viličarji in kamioni, za kar bo potrebna cesta z dovozom do hale.

Vse to je zaenkrat še ideja, za katero bo potrebno čim prej pripraviti potreben projekt, ki je že v delu. Ko bo pripravljen projektni predlog, se bodo vsi zainteresirani, to je predstavniki martinarne, elektro jeklarne ter prometnega in transportnega oddelka sestali, da bi skupaj s projektantom ugotovili, kako bi lahko vskladiščili čim več materiala za potrebe martinarne in elektrojeklarne na kraju, kjer so včasih stali in obratovali plinski generatorji. K.

Dobro sodelovanje!

Kot vložek za kupolke uporablja livarna kokilno zlomnino (stare iztrošene kokile), hematitno surovo železo in ostale kovinske oz. nekovinske dodatke.

Način zakladanja kupolk 950 mm premera zahteva od koksa izredno trdnost, kajti kosi zlomnine so bili običajno zelo težki, tudi preko 100 kg in so podložni koks v kupolki pri padcu v peč prekomerno drobili. Z ostalimi vložnimi materiali zara-

di manjše teže ni bilo težav.

V zadnjem času pa je ta problem s kokilno zlomnino zelo zadovoljivo urejen, saj je bilo v martinarni z razumevanjem ugodeno želji livarne, da naj bi bili kosi kokilne zlomnine manjši, nikdar preko 50 kg, ker imamo sicer ogromne težave s hodom peči.

V livarni je bilo že več zadnjih zaporednih litij, ko je bilo vprašanje velikosti kosov kokilne zlomnine ugodno rešeno in se neverjetno pozno to v pozitivnem smislu na hodu peči.

Dosegli smo torej dvoje: kosi kokilne zlomnine so lažji, ker nam koksa v peči ne drobi, to se opazi tudi na količini CO v kupolnem plinu, ki ga je manj, torej boljši izkoristek, drugič pa je to izredno pozitivno tudi zato, ker nam večja površina kosov kokilne zlomnine pri isti teži da boljši rezultat pri pretaljevanju, ki je zaradi večje površine kosov hitreje, železo pa je bolj vroče.

Kaj želimo torej s tem povedati. Le to, da je tako razumevanje in sodelovanje v sedanjih prizadevanjih za hitrejšo, večjo in cenejšo proizvodnjo izredno pomembno in je treba dati vse priznanje martinarni, od obratovodstva do razbijalcev kokilne litine, ki so željo livarne razumeli in uresničili. Želeli bi povsod tako razumevanje pri reševanju težav, kot smo ga doživeli v tem primeru. T. R.

Felc in Tišler hočeta izpisnici

Upravni odbor hokejskega kluba Jesenice sta prosila za izpisnico Felc in Tišler. V kateri klub bosta odpotovala, nista hotela izjaviti. Hokejski klub tej prošnji ni mogel ugoditi, ker sta oba igralca trenutno pri vojaki. Ali bosta omenjena igralca dobila izpisnico po odsluženju kadrovskega roka pa na upravi niso hoteli povedati nič točnega.

Šport • Šport • Šport • Šport • Šport •

BRZOJAVKE

Hokejski klub je poslal brzojavko atletskemu klubu Kladivarja iz Celja in mu čestital k velikemu uspehu, osvojitvi državnega prvenstva za moške v atletiki.

Kegljači na ledu se že marljivo pripravljajo na bližnjo sezono. Zbera se dvakrat tedensko na asfaltne igrišče pod Mežakljo, kjer marljivo vadijo. V letošnji sezoni bodo imeli precej srečanj, nekaj jih bomo videli tudi na Jesenicah.

Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu leta 1967 bo v Avstriji, na Dunaju. Prvo poizkusno tekmo v novi hali pa bodo odigrali že letos 29. oktobra. Avstrijska državna reprezentanca se bo pomerila s češkim prvoligaškim moštvom Bratislava. V tem srečanju bodo strokovnjaki preizkusili že vse naprave, da ne bo čez dobro leto dni kakšnih spodrsiljav.

Hokejsko moštvo Düsseldorfa je premagalo jugo-

slovansko državno reprezentanco z 8:2. Gola za Jugoslavijo sta dosegla Jan in Felc. V Krefeldu pa so srečanje izgubili z 2:1.

V nedeljo je bil v Kranju prvi republiški turnir v namiznem tenisu za člane in članice. Turnirja se je udeležilo okoli 80 tekmovalcev in tekmovalk iz vse Slovenije. V moški konkurenci ekipno so igralci Olimpije že v polfinalu premagali Jeseničane s 5:0. Ženska vrsta je v polfinalu premagala igralke Kranja s 3:1. V finalu pa so igralke ljubljanske Olimpije premagale Jeseničanke s 3:1. V finale posamezno pa sta se od naših plasirala Buh pri moških in Krajzljeva pri ženskah. Buh je izgubil dvojbo s Sazonom II z 2:1, Krajzljeva pa je premagala Zrimčev s 3:2. Pri ženskih dvojicah sta Krajzljeva in Pavličeva izgubili že v polfinalu proti Martinčevi in Kraljevi z 2:0.

Zaposlitev mladincev v livarni

Nekdaj smo pisali o problemu zaposlovanja dijakov v livarni med šolskimi počitnicami. Trenutno pa rešujemo problem zaposlovanja mladincev, ki so svojo šolsko obveznost poravnali, vendar se ne nameravajo izučevati oziroma šolati naprej.

Zato smo v livarni pristopili k temu, da nekaj teh mladincev zaposlimo na delih, kjer je možna priučitev. V prvi vrsti so to dela, ki v glavnem zahtevajo določeno ročno spretnost in fizično kondicijo, manj pa je ostalih zahtev.

Kot primer naj navedemo zaposlitev teh mladincev na kaluparskem stroju, kjer je z uvedbo modelnih plošč delo zelo poenostavljeno. Delo na tem stroju se zadovoljivo odvija in so ti mladi delavci pokazali potrebno pripravljenost, ki je pogoj za

uspešno opravljeno delo. Posebno skrb pa bo treba posvetiti nadzoru o izvajanju njihove zaščite — od uporabe vseh predpisanih zaščitnih sredstev do upoštevanja vseh varnostnih predpisov in navodil mojstra — kar jim bo omogočilo po eni strani priučitev na delo pri obvladovanju tega stroja, po drugi strani pa bodo tudi oni doprinesli k boljšemu odvijanju proizvodnje v livarni in kritju posebno nujnih zahtev po odlitkih.

Zaželeno je, da bi se vsi ti mladi delavci tudi v bodoče zavedali svojih nalog in upoštevali vsa navodila delovodij, da bi bilo njihovo delo ne samo kvalitetno, ampak tudi varno. Poseben poudarek je treba dati njihovi osebni zaščiti, ki je pri pogojih dela, ki jih imamo v livarni, še toliko bolj važna. T. R.

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarnja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

tehnični feljton

V industriji ostajajo pri obdelavi odlitkov sive litine večje količine ostružkov, ki lahko koristijo kot dober vložek oz. dodatek k vložku na plavzu, koristno jih uporabljajo za izdelavo aglomeratov, služijo lahko tudi kot dodatek k vložku za kupolko. Uporaba 80 do 90 kg ostružkov na 1 tono vložka, pomeni lahko lepe prihranke. Običajno te ostružke dodajajo v obliki briketov, možno pa je tudi dodajati ostružke po posebnem polžastem vodilu v talino cono kupolke.

Briketi so izdelani na stiskalnicah 3500 do 4000 kp/cm² tlaka, brez veziva. Tako pridobljeni briketi so dovolj trdni tudi za transport in zakladanje samo. Briketi v glavnem lahko polnovredno zamenjajo surovo železo, le

da moramo upoštevati, da so odstopanja v kemični analizi zaradi sestava in pa da so fizikalne lastnosti le nekoliko drugačne. Briketi imajo manjšo prostorsko maso, zato tudi večjo poroznost in manjšo trdnost in vsebujejo precej nemetalnih vključkov. Pri

primer s surovim železom (namesto 4—5 % do 16 %).

Primerjava nam pokaže, da je surovo železo v bloku pripravljeno za uporabo v kupolki v velikosti 300 x 250 x 200, pri teži največ do 50 kg. Briketi pa so v obliki valja 100 do 140 mm premera in 60

Uporaba briketov in ostružkov sive litine v metalurgiji

določanju metalurške vrednosti briketov in litoželeznih ostružkov pa je ugotovljeno, da nastopajo izgube pri transportu zaradi usipavanja, da imajo briketi določen vpliv na povečanje žvepla, da je poraba goriva nekoliko večja itd. Tudi odgovor je nekaj večji v peči, kot je to

do 90 mm višine. Njihova masa pa znaša 2,5 do 8 kg.

Brikete lahko uporabimo tudi v električnih pečeh.

Zaradi poroznosti briketov pa je večji tudi prigor žvepla, ki znaša po dosedanjih preizkusih do 0,072 %.

Storilnost kupolke se običajno zaradi uporabe ne me-

nja, pač pa v precejšnji meri vpliva uporaba briketov na znižanje cene litine. Rusi so ugotovili, da je tako pridobljeno železo za 3,5 rublja na tono ceneje (cena 33,28 rublja za tono)!

Kvaliteta železa pri vložku 15 % briketov (ostalo surovo

železo, zlomnina in jekleni odpadki) se v glavnem ne razlikuje od kvalitete klasične litine, le da moramo računati z večjim odgorom silicija in mangana.

Z uporabo briketov se trdnostne lastnosti železa le malo izpreminjajo, opaziti je le malenkostno zvišanje trdnosti pri povečanem vložku briketov (od 229 do 241 HB).

Tudi mikrostruktura, kakor tudi osnovna masa železa sta neizpremenjena.

Ostružki za brikete ne smejo biti oksidirani, ker je sicer poraba dezoksidacijskih sredstev prevelika, železo pa krhko.

Pri izdelavi litoželeznih radiatorjev je priporočljiva uporaba do 10 % dodatka briketov, za strojno litino pa do 15 %.

Sicer pa znaša metalurška vrednost briketov 0,75 vrednosti prvotnega surovega železa, odnosno je enaka razredu III. sivega surovega železa. Torej pride v poštev uporaba briketov, kjer zahteve po kvaliteti litine niso previsoke.

T. R.